

NA STRAZĄ

BIULTYGODNIK

ORGAN ŚLĄSKIEGO WOJEW. KOM. W. F. i P. W.

2 NUMER

STYCZEŃ

POLSKA ZBROJNA

NIEZALEŻNY DZIENNIK WOJSKOWY

pod naczelną redakcją **Władysława Ludwika Everta.**

Stoi na straży obrony państwa, służy sprawie wojska
Potęga Rzeczypospolitej - o to nakaz najwyższy kłóremu hołduje „POLSKA ZBROJNA”

Bez „Polski Zbrojnej” nie może obywać się żaden oficer, czy podoficer — bowiem bez codziennych informacji zgubi tętno życia całokształtu organizmu wojskowego.

Bez „Polski Zbrojnej” nie może obywać się żaden wybitny mąż stanu, senator, poseł, polityk czy publicysta — bowiem wojsko, ów „wielki niemowa”, zajmuje zwykle wiele miejsca w ocenie sił i możliwości państwowych. Znajomość tych zagadnień jest jedną z najbardziej podstawowych dla działacza państwowego.

Bez „Polski Zbrojnej” nie może obywać się żaden wybitny przemysłowiec i kupiec — bowiem wojsko jest bardzo poważnym odbiorcą-konsumentem na rynku krajowym. W piśmie tem znajdzie dla siebie wiele materiału orientacyjnego.

Bez „Polski Zbrojnej” nie może obywać się żaden uświadomiony Polak, dbały o obronę kraju. Stały czytelnik naszego pisma — znajdzie zawsze formę współdziałania z wojskiem w zakresie zwiększenia zasobów obronnych kraju, co jest obowiązkiem każdego Polaka.

„Polska Zbrojna” ukazuje się codziennie, nie wyłączając dni poświęconych.

„Polska Zbrojna” daje swym czytelnikom 7 tygodniów, w postaci tygodniowych wielkich działów, a mianowicie:

Tydzień Pani

Tydzień Literacki

Tydzień Filmowy

Tydzień Gospodarczy

Przysposobienie Wojskowe

Wychowanie Fizyczne

Tydzień Inwalidy polskiego.

„Polska Zbrojna” posiada własnych korespondentów we wszystkich większych miastach europejskich.

Czytajcie wszysej

Czytajcie wszystko

PRENUMERATA „POLSKI ZBROJNEJ

wraz z dodatkami wynosi miesięcznie:

w Warszawie — zł. 4, gr. 75;

na prowincji — zł. 5;

zagranicą — zł. 8.

Adres Redakcji i Administracji: WARSZAWA, ul. Leszno 3.

Telefony: 29-21, 296, 50-22 24-24, 202-48.

N A S T R A Ż Y

D - W - U - T - Y - G - O - D - N - I - K

ORGAN ŚLĄSKIEGO
WYCHOWANIA FIZYCZNEGOWOJEW. KOMITETU
PRZYPOJ. WOJSKOWEGORedakcja i Administracja Katowice
ul. Jagiellońska, Gmach Woj. Śl.

P. K. O. KATOWICE 305300

Styczeń

Prenumerata: roczna 12 zł.
kwartaln. 3 zł, miesięczn. 1 zł.

KOMITET REDAKCYJNY:

PP. Kisielewski Stefan prof. gimn., Kowalski Kazimierz kpt dypl., Len Tadeusz ref. Wydz. ośw. Woj. śląskiego, Ubacz Józef kpt. kier. Ośrodka W. F. dr. Zahuski Kazimierz ref. prasowy Woj. śląskiego.

R O C Z N I C A.

I znów rocznica powstania 1863 roku. Znów rocznica zdarzenia, które świadczy, że nie wszyscy Polacy poddali się władzy zaborców, że byli tacy, którzy z obcą przemocą pogodzić się nie mogli i którzy z nadzieją czy bez nadziei walczyli przy każdej sposobności z najeźdźcą z bronią w ręku.

Twierdzili oni, że nie układy, nie dyplomacja, nie konszachty polityczne mogą przywrócić do życia Państwo Polskie. Tylko krew przelana na polach bitew, w ciężkich walkach zdolna jest wskazać Państwo i to państwo utrzymać.

I mieli słuszość.

Choć oni zginęli, choć pobici przez silniejszych, zostawili po sobie tę myśl użyźnioną krwią przelaną i czynem swoim utrwali

chęć nie poddawania się woli wrogów.

Z ich to krwi przelanej, z ich cierpień na polach rodzimych i na szlakach wygnańskich na Sybir powstał następca, którzy gdy tylko nadarzyła się sposobność porwania się jeszcze raz do walki, tej sposobności nie opuścili

W ostatniej wojnie o sprawiedliwość i wolność nie zabrakło polskiej szabli.

I niech nie wmawiają w nas małoduszni i niewolnicy z ducha, że Polska powstała dzięki zwycięskiej koalicji i traktatom!

Gdyby nie polska krew, lejąca się szczerze na polach walk całej Europy, gdyby nie głęboki wstrząs w duszach, który sprawił Marszałek Józef Piłsudski, gdyby nie polski oręż, który zajaśniał w słońcu krwawo lecz

i dumnie, żadna kaolcja i żadne traktaty Polski by nie wskrzesiły.

Nikt się nie ujmie za narodem niewolników, nikt nie wytarguje wolności szachrajstwami i lizaniem łap możnych.

Wolność jest droga, płacić za nią trzeba krwią i tylko krwią. Traktaty, pomoc obcych znajdzie się tylko wtedy, gdy sam Naród poderwie się do walki na śmierć i życie, gdy postawi wszystko na szale.

Stąd dla nas nauka — nie liczyć na obcych, nie przeceniać ich siły, lecz wierzyć we własne siły, te siły utrzymywać i zwiększać, by utrzymać wolność, za którą tak drogo zapłaciliśmy milionami poległych i morzem krwi.

Dział przysposobienia wojskowego.

K. KIERZKOWSKI.

ORGANIZACJA ZAWODÓW STRZELECKICH NA STRZELNICY MAŁOKALIBROWEJ.

II.

Jeśli następnie podzielimy linię ognia na trzy odrębne odcinki, jak na rys. 2, zorientujemy się zaraz,

1.	Stanowiska strzeleckie
2.	Sędziowie - pisarze - „Kapitanowie”
3.	Publiczność

że na stanowiskach strzeleckich lub w bezpośredniej z nimi styczności nie powinna znajdować się publiczność, choćbyśmy mieli dla niej jaknajwiększą sympatię i pragnęli zainteresować przebiegiem zawodów.

W strzelaniach zespołowych, kiedy rola kierowników („kapitanów”) zespołów jest bardzo ważna, powinniśmy dopuszczać w pobliżu strzelających, dla celów obserwacji i pomocy specjalnie przez tych „kapitanów” wyznaczone jednostki, które mówiąc z angielska „coachingują” czyli pomagają zawodnikowi. Wogóle jednak trzymać się należy zasady, aby na stanowiskach przebywali sami zawodnicy, co ułatwia nam niezmiernie porządek i kontrolę strzelania.

Dla każdego z trzech wymienionych odcinków linii ognia, przewidzieliśmy konkretne funkcje. Najważniejszym jest odcinek pierwszy, zajmowany przez zawodników. Pieczę nad nim obejmują kierownicy (sędziowie) poszczególnych strzelai, dzieląc między siebie grupy stanowisk, przeznaczone dla różnych konkurencji strzeleckich.

Zawodnicy zajmują swe stanowiska po wywołaniu ich z przygotowanej listy porządku strzelania w określonym czasie. Zawodnicy ci są zazwyczaj podzie-

leni na klasy lub kategorie w zależności od tego, czy odbywają się zawody o mistrzostwo czy też o charakterze specjalnym. Podział ten musi być znany zgóry nie tylko kierownictwu, lecz przede wszystkim strzelającym dla uniknięcia niepotrzebnych nieporozumień i chaosu. Przy sposobności nadmienię, że wogóle powinniśmy dążyć do tego, ażeby każdy, ktokolwiek wkroczy na teren strzelnicy mógł się od razu zorientować co do tego, jakie odbywają się na niej zawody, kto w nich uczestniczy i jakie obowiązują regulaminy. Dla celów informacyjnych, o czym jeszcze napiszę posługuje się kierownictwo specjalną tablicą, którą zawieszna na froncie strzelnicy.

Dla orientacji zawodników umieszczamy nad stanowiskami napisy wyjaśniające, jakie konkurencje odbywają się na nich.

1	—	15
50 m. o nagrodę wojewody		
16	—	25
100 m. - strzelanie premyowe		

Rys. Nr. 3 napisy nad stanowiskami.

Na innym widocznym miejscu wewnątrz strzelnicy umieszczamy obok obowiązującego regulaminu i wzorów tarcz, również porządek dzienny strzelai z oznaczeniem: a) czasu strzelania, b) kolejności poszczególnych konkurencji, c) liczby stanowisk przeznaczonych na daną grupę strzelai i d) listy imiennej kierownictwa zawodów z podaniem w jakich sprawach należy się do nich zwracać.

Na odcinku drugim, tuż za sta-

nowiskami strzeleckimi znajdują się stoliki dla pisarzy, notujących wyniki zawodów. Jeden z członków kierownictwa obejmuje nadzór nad czynnościami wszystkich pisarzy i staje się w ten sposób jedynym łącznikiem pomiędzy kierownictwem strzelai i Komisją Kwalifikacyjną. Przed rozpoczęciem zawodów, w sposób podobny do opisanego powyżej wyznacza on na każdej stanowisku jednego pisarza i poucza go o obowiązkach. Zarazem sprawdza, czy pisarze mają do swego rozporządzenia potrzebne przedmioty i blankiety: a) protokół ogólny strzelai, b) arkusiki strzelai dla poszczególnych konkurencji, c) instrukcje wskazywania wyników, d) instrukcje sposobów sygnalizacji (np. dzwonkowej), e) gumę i ołówek, względnie odpowiednie numerki z poduszką do tuszu, f) duże koperty lub specjalne skrzyneczki na arkusiki strzelai, aby w razie silnego wiatru nie pogubiły się.

Czynności pisarza przy zapisywaniu wyników strzeleckich obejmują kolejno następujące ramienoty: przed rozpoczęciem strzelania składa zawodnik pisarzowi swoją kartę (książeczkę) strzelecką, wówczas pisarz przygotowuje łącznie z tą kartą odpowiednie arkusiki strzelai, w których zapisuje wartość poszczególnych strzelai. Każdy strzał zapisywany jest przez pisarza trzykrotnie:

Po pierwsze w protokole ogólnym strzelań;

Nr. slanowiska

Nazwisko pisarza

Dnia

przed"połudn.
po

Protokół ogólny strzelań

Lp.	Nr. (miast. strzel.)	Nazwisko i linie zawodnika	Nr. tarczy	Strzały zaliczane										Punkti.	Kul w tarczy	Uwagi
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			

Rys. Nr. 4. Wzór protokołu strzelań.

Po drugie — w arkusikach miennego koloru dla każdej postrzelań odmiennej wielkości dla zycji; każdej kategorii strzelań i od-

Pan ..... Podstawa .....

Nr Stan	Nr. tarczy	Nr. serji	Strzały zaliczane										Punkti.	Kul w tarczy	Uwagi
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			

W dziale:

Sędzia

Kontrolował:

Sędzia

Rys. Nr. 5. Wzór arkusika strzelań.

Po trzecie — każdą serję strzałów, niezwłocznie po jej ukończeniu w karcie strzeleckiej. Wzoru karty strzeleckiej nie podaje — jest ona zebraniem niejako wszystkich arkusików strzelań.

Po ukończeniu serji strzałów, kierownik danego strzelania sprawdza i podpisuje (widziałem!) wypełniony arkusik strzelań oraz kartę strzelecką, arkusik wysyła zaraz do Komisji Sędziowskiej, a kartę oddaje zawodnikowi.

Trzeci odcinek, na którym przebywa publiczność pozostaje pod opieką służby informacyjnej i porządkowej zawodów.

Jak już wspomniałem każdy wstępujący na strzelnicę powinien bez czyjejkolwiek pomocy

zdołać potrzebne informacje o odbywających się zawodach. Na mieście ciągnęły więc jego oczy barwne ogłoszenia, wieszczące na jakiś czas przed terminem, że zawody odbywają się w oznaczonym miejscu, dniu i godzinie. W prasie umieszczono w kronice sportowej „cieplą” o zawodach wzmiankę. Zachęcony tem wszystkim, widział się na strzelnicę. Już przy samem wejściu dostrzegł znane mu ogłoszenia. Na froncie strzelnicy zwróciła jego uwagę tablica orientacyjna. Szczegóły tam podane posłużyły mu do skierowania swych kroków w określonym kierunku. Za chwilę widzimy go za stanowiskami strzeleckimi, na których

rozgrywa się walka o pierwszeństwo i nagrodę p. wojewody. Narazie nie może się jednak nasz widz zorientować, kto ma najłepsze dotąd szanse. Idzie więc do przeciwległej ściany, gdyż tam w miarę uzyskiwania rezultatów strzeleckich od poszczególnych kierowników strzelań, Komisja Kwalifikacyjna ogłasza wyniki swej oceny na dużej tablicy ogłoszeniowej. Służba porządkowa bacznie natomiast, aby niekrępując ruchów publiczności, dać jej możność swobodnego obserwowania całokształtu odbywających się strzelań. Zwłaszcza dbać się powinno o to, ażeby sprawozdawcy prasowi byli szybko i dostatecznie poinformowani. Łączność między strzelnicą i społeczeństwem winna być stała. Jeśli przedstawiciele prasowi nie dopiszą, nie trzeba rozpaczać, lecz samemu zakratować się koło sporządzenia odpowiedniej notatki prasowej lub komunikatu, celem poinformowania opinii publicznej i stowarzyszeń o wynikach zawodów. Gdy chodzi o prasę na jedno jeszcze musimy zwrócić uwagę. Przy redagowaniu informacji prasowych dwa warunki są niezbędne: wiadomość każda musi być treściwa i aktualna, w przeciwnym razie nie możemy się dziwić, że prasa codzienna komunikatów naszych pisanych roz-wlekłe i opóźnionych nierzadko o tydzień — umieszczać zupełnie nie chce.

WUDE

ZNACZENIE ĆWICZEŃ BOJOWYCH I WARUNKI W JAKICH POWINNY BYĆ PRZEPROWADZANE.

W Nr. 1 „Na Straży” za rok 1930 zapowiedziałem krótkie omówienie rodzajów dymów do pozorowania ogni piechoty oraz technikę przeprowadzenia samego pozorowania.

Dla różnicowania rodzajów

ognia (według strzelających broni małokalibrowych) można by stosować:

- dym czerwony, dla oznaczenia ognia ciężkich karabinów maszynowych,
- dym koloru zielonego, dla

określenia, że na daną strefę strzelają lekkie karabiny maszynowe,

- dym czarny, dla oznaczenia ognia karabinów.

I środki te (t. j. petardy, granaty czy też rakiety), nie muszą za-

wierać zbyt dużo materiału dymotwórczego. Mała zawartość materiału wybuchowego, dla wywołania słabego wybuchu (a przez to wrażeń słuchowych), oraz niewielka dymna materiału dymnego, wytwarzającego kolorowy dym w czasie 1 do 2 minut, wystarcza w zupełności.

Tego rodzaju środki do pozorowania ognia, byłyby łatwo przenośne i można by je stosować co pewien potrzebny czas, bądź w miejscach, gdzie je już poprzednio zużyto (dla podkreślenia ciągłości ostrzeliwanej strefy), bądź też w dowolnych punktach.

Samo wykonanie pozorowania ognia, padających na pewne obszary, wyglądałoby następująco:

1. Obok kierownika pozorowania ognia artylerji, funkcjonowałby osobny kierownik pozorowania ognia piechoty,
2. Przeprowadzenie pozorowania ognia należałoby do specjalnych oddziałów (z ramienia kierownictwa ćwiczeń), zaopatrzonych w dostateczną ilość petard (granatów względnie rakiet) dymnych. Po odprawie u kierownika pozorowania ognia piechoty, grupki te, dowodzone przez podoficerów, odmaszerowałyby w teren, do punktów, wskazanych im na

odprawie (podobnie jak to czynią pozorujący ogień artylerji). Rozmieszczeni na szerokość i głębokość oraz posiadając plan ustalony z góry (względnie na rozkaz telefoniczny kierownika pozorowania ognia piechoty), zapaliliby (wyrzucali), w miejscach żądanych posiadane przez się środki do pozorowania ognia piechoty. Na podstawie planu ognia, który dla każdego ćwiczenia jest zgóry ustalony, ustala się strefy, gdzie się ma kłaść ogień (porozowane). Z drugiej strony, dowódcy stron ćwiczących, mają telefoniczne połączenie z kierownikiem pozorowania ognia piechoty, mają możność przekazywania mu swych żądań, a ten z kolei (również telefonicznie) może nakazać zaprowadzenie ognia tam, gdzie należy.

Sposób podobny, różniący się tylko charakterem środków pozorowania, stosuje artylerja z dobrymi wynikami. Dlatego też, nie widzę przeszkód, dla których nie miałyby się udać w oddziałach piechoty.

Streszczam:

Mój projekt pozorowania padania pocisków piechoty na pewne strefy:

1. daję ćwiczącym wrażenia słuchowe i wzrokowe bez zdradzania źródeł i kierowników ognia (na stanowiskach broni nie umieszczam żadnych tarcz lub chorągiewek), ułatwiając przez to odczucie znajdowania się w obszarze ostrzeliwanym ogniami broni piechoty,
2. ułatwia orientowanie się (bez ingerencji rozjemców) w rodzajach broni (ciężkie, lekkie i ręczne karabiny, maszynowe względnie karabiny),
3. jest łatwy w użyciu,
4. jest oparty na podobnym i skutecznie stosowanym systemie pozorowania ognia artylerji.

I chociaż projekt ten jest daleki od ideału pożądanego rozwiązania problemu pozorowania ognia piechoty, to jednak, z dotychczas stosowanych sposobów, stosunkowo najlepiej uzmysławia rzeczywistość pola walki a to dzięki równoczesnemu działaniu na ucho i na oko uczestnika ćwiczenia bojowego.

Podobny sposób stosowałem (z dobrymi rezultatami) w ćwiczeniach bojowych małych zespołów, gdzie do pozorowania strefy, ostrzeliwanej ogniem ciężkich karabinów maszynowych, posługiwałem się ćwiczeniami dymnymi.

Z PRZESZŁOŚCI PRZYSPOSOBIENIA WOJSKOWEGO.

1.

„Wszystko już było” powiedział mądrzec Ben Akiba.

Przysłowie to sprawdza się nawet w dziedzinie, tak zdawałoby się nowej, jaką jest przysposobienie wojskowe.

Do wojny światowej — znane były 3 systemy obrony kraju, 3 systemy organizacji siły zbrojnej państwa.

Trudno jest je rozgraniczyć w czasie — gdyż podobnie jak inne zjawiska życia społecznego — powstawały stopniowo, zazębiając się wzajemnie. Stary system powoli był zastępowany przez nowy. Zgrubsza da się jednak zastosować następujący podział:

1. Najpierwotniejszym, najstarszym był system, który polegał na tem, że w czasie pokoju nie było żadnego wojska stałego, natomiast w czasie wojny do obrony kraju stawiali wszyscy obywatele — mężczyźni, tak że tylko starcy i dzieci pozostawali w domu.

System ten spotykamy u wszystkich ludów pierwotnych — kiedy walka polegała jedynie na wyrobieniu fizycznym i odwadze osobistej, nie było natomiast potrzebne żadne specjalne przygotowanie do wojny i wyszkolenie wojskowe.

W miarę rozwoju kultury, w

miarę udoskonalenia się narzędzi walki i systemu sztuki wojennej, przejawiała się konieczność specjalizacji obywateli i w tej dziedzinie życia — w rzemiośle wojskowym. W ten sposób powstał system zawodowego wojska stałego, obowiązującego do obrony kraju w pierwszym rzędzie. Widzimy ten system już w starożytności — u narodów bardziej kulturalnych — a więc w Egipcie i Indiach w formie kasty wojowników, w Rzymie w postaci legionów, w Kartaginie i Fenicji w formie najemników.

Z tym systemem spotykamy się w okresie wieków średnich;

powstaje rycerstwo zawodowe, a od wypraw krzyżowych formuje się też w Europie wojsko stałe — najemne, które od w. XV ugruntowuje się wszędzie i przetrwa do końca XVIII w.

System pierwszy nie zostaje całkowicie jednak zapomniany. Zaobserwować to możemy chociażby w naszej historii: obok wojska stałego — obrony portowej i kwarcianego, obok „wojsk zaciężnych cudzoziemczego autoramentu” istnieje też i pospolite ruszenie — w razie konieczności obrony granic, gdy tamte rodzaje wojska nie mogą podołać zadaniom z powodu ich nieznacznej stosunkowo liczebności.

Okres wojen rewolucyjnych koniec XVIII w. i napoleońskich początku XIX w. stwarza nowy typ organizacji wojska — system kadrowy opierający się na zasadzie wojska złożonego z pewnej kadry stałej, jako doraźnego narzędzia walki oraz rezerwy złożonej z wyszkolonych już żołnierzy, którzy w czasie wojny mogą kadry te kilkakrotnie powiększyć. System ten zrodził się potrzebą użycia w czasie wojny takich mas obywateli, że utrzymanie ich, jako wojska stałego staje się niemożliwością, ponadto zwiększa się zasób wiadomości, które każdy żołnierz posiadał, a które w sposób doraźny wpoić nie mogąc.

Lecz oto wybuchła wojna światowa — a jej doświadczenie dowodnie wykazało, że w dobie obecnej staranie ożre nie jest walką tylko armii, lecz walką narodów wymagającą napiecia wszystkich sił materialnych i moralnych danego państwa. Dla umożliwienia zaś tego należy przedewszystkiem w sposób odpowiedni przygotować społeczeństwo, by w razie potrzeby mogło ze siebie wydobyć maximum wysiłku celem obrony swych granic a nawet być może, swej niepodległości.

Jednym ze środków do tego jest przysposobienie wojskowe. Jest ono probierzem stosunku spo-

łeczeństwa do prac nad przygotowaniem obrony państwa, bo im jest intensywniejszy udział tegoż społeczeństwa w przysposobieniu wojskowem — tem silniej ugruntowuje się w niem świadomość konieczności przygotowania do wojny nie tylko dziedzin czysto wojskowej, ale wszelkich innych dziedzin życia państwowego i społecznego, z drugiej zaś strony jest on potężnym czynnikiem pomocniczym w wyszkoleniu wojskowem narodu.

Przysposobienie wojskowe młodzieży było wprawdzie stosowanym gdzieindziej i przed wojną (Francja, Włochy, Niemcy, Austria, Grecja) — ale tylko w skromnych hardzo granicach — gdyż nigdzie nie przywiązywano doń szczególnej wagi.

Był jednakże okres w przeszłości Europy, gdy zdawano już sobie sprawę z doniosłości przysposobienia wojskowego młodzieży, które miało się stać jednym ze środków do walki z przemocą i obcym najeźdźcą.

Okresem tym była Wielka Rewolucja Francuska — a więc ostatnie dziesięciolecie XVIII w. Przeciwił jej sztafardom, na których były wypisane wszystkie hasła wolności, równości i braterstwa — ruszyła reakcja usiłująca przywrócić we Francji dawne rzeczy porządku w obawie, by hasła te nie przekroczyły granic swej ojczyzny i nie stały się początkiem nowej ery w życiu państwowem i społecznem Europy.

Wszczęła się walka — walka na życie i śmierć — pomiędzy potężną koalicją a osłabioną narażoną Francją, która potrafiła jednak wykrzesać ze siebie taki zapal i taki entuzjazm, że się ostała w owym kataklizmie dziejowym — a nawet przekazała swe siły żywotne zwycięskiemu orłom napoleońskim.

Lecz prócz zapalu — należało wydobyć z narodu też jaknajwięcej sił materialnych, by i je przeciwstawić najeźdźcy. Celem osiągnięcia zwycięstwa — należało dokazać nie tylko cudów wa-

leczności — lecz wyczerzyć całą zdolność organizacyjną, wykazać wreszcie nieznana dotychczas pomysłów w wyszukiwaniu nowych źródeł energii narodowej.

Decret Konwentu rewolucyjnego z r. 1794 nakazał, że wszyscy obywatele — mężczyźni — w wieku od 18-tu do 25-ku lat mają bronić ożreń zagrożonych granic. Lecz siły te były niewystarczające i należało się liczyć z ich wyczerpaniem lub co najmniej z uszczupleniem, zwłaszcza że wojna stawała się przewlekłą. I wówczas się rodzi myśl czy nie można było w ten lub inny sposób wykorzystać młodzież w wieku od 16-u do 18-u lat, nie dlatego, by ją natychmiast posyłać na pole walki, lecz po to by ją przygotować do wojny i to nie tylko pod względem wojskowym, lecz również pod względem wyrobienia patriotycznego, obywatelskiego i republikańskiego do przyszłej jej roli społecznej. Chodziło o to, by dać tej młodzieży początkowe wykształcenie wojskowe, przyzwyczaić ją do warunków i trudów życia żołnierskiego w polu i bitwie, wpoić w nią zamiłowanie do ćwiczeń fizycznych, rozwijać jej inteligencję i uczucie koleżeństwa, zaszczerpić jej wreszcie zapal do sprawy, o którą miała w przyszłości walczyć.

Jak świadczą liczne dokumenty z tej epoki myśl takiego przygotowania młodzieży powstała u Barere'a i została energicznie poparta przez znanego Robespierre'a który widział w niej, jak się sam wyraża „doskonały środek prowadzący do wykorzenienia w szerokich masach przyszłych obywateli — egoizmu, karierowiczostwa, intrygi, śmieszności i zepsucia poprzednich rządów i przeciwstawienie tym wadom moralności, zasługi, powagi i cnoty obecnych urzędów, które czynią człowieka zdolnym do najwspanialszych poświęceń w interesie dobra publicznego i Republiki”.

Właśnie w owym czasie dwaj młodzieńcy, jeszcze dzieci, — 13-letni doboż Bara i 15-letni Viala

zginęli na polu walki w obronie ojczyzny. Robespierre postawił wniosek o umieszczenie ich zwłok w Panteonie i konwent uchwalił udzielić mu tej najwyższej oznaki hołdu, na jaki zdobyć się mogła Francja.

Ci dwaj młodociani bohaterzy

stał się symbolami nowego ruchu — ruchu przysposobienia wojskowego młodzieży ustanowionego ostatecznie dekretem z 1-go lipca 1794 r.

Przejdźmy się z kolei do zobrazowania sposobu, w jaki ujął ten dekret kwestję przysposobie-

nia wojskowego. Stwierdzimy wówczas, że zmieniły się tylko formy zastosowania lecz idea pozostała ta sama. Bo stworzyły ją podobne warunki: w okresie Wielkiej Rewolucji za ojczyznę walczyła nie tylko armia lecz cały naród francuski.

D, c. n.

W ostatnich dniach odwiedził redakcję „N A S T R A Ż Y” Jerzy Jeliński i udzielił nam swego autografu.

*Po przejeździe Europy, Afryki,
Ameryki i Dalekiego Wschodu sta
Kamrowy Polakowi na Stary
Jerzy Jeliński*

Dział wychowania fizycznego i sportów.

O HOCKEY'U LODOWYM.

1.

Narodowy sport Kanadyjczyków, świetnie w ich kraju rozwinęty, przeniesiony na grunt europejski, przyjął się szybko i rychło stanął na wysokim poziomie, choć — jak dotąd — z konkurencji z Kanadą nie wyszła jeszcze Europa zwycięsko. W Polsce, jak w pozostałych krajach Europy, przyjęto hockey z zapalem i — jakkolwiek od kilku zaledwie lat liczy się jego rozwój, nazwać go możemy świetnym. Dzięki właścicielowi Polakom zapalowi, z jakim wszystkim, ze świata idące „nowinki” przyjmują, dalej dzięki dobrym warunkom terenowym i dużej stosunkowo ilości lyżwiarzy, bez których oczywiście istnienie hockey'a lodowego — byłoby nie do pomyślenia, ma ten sport, mimo swej zupełnej młodości, już swoją historię i swą świetną w księdze polskich zwycięstw kartę. I jeśli w dalszym ciągu w tak zawrotnym tempie rozwój jego postępować będzie, wierzyć można, że w najbliższej przyszłości polska reprezentacja znajdzie się zasłużenie w ekstraklasie świata.

Trzy są warunki, dla istnienia i rozwoju hockey'a na lodzie konieczne: dobry teren, specjalnie na boisku do hockey'a przeznaczony, technika jazdy na lyżwach i oczywiście znajomość prawideł gry. O potrzebie techniki jazdy na lyżwach rozwodzić się nie trzeba, jest ona sama przez się zrozumiałą. Nie może przecież ktoś, zaledwie utrzymujący równowagę i z trudem poruszający się po lodzie, uganiać za krążkiem i równocześnie o prawidłach gry pamiętać, gdy każdej chwili grozi mu utrata równowagi, podciągająca za sobą zamieszanie i przerwę gry. Powierzchnia lodu, przeznac-

zona na boisko do hockey'a musi być gładka, aby krążek nie zatrzymywał się na nierównościach; boisko, odgraniczone jest od reszty lodowej powierzchni ogrodzeniem z niewysokich, na 25 cm. desek, spletych od zewnątrz haczykami. Dla łatwiejszego wyrównywania tego ruchomego płotka oznacza się powierzchnię boiska liniami, pociągniętymi czarną farbą, a rogi (kąty) prostokątnej powierzchni boiska oznaczyć można przez wbicie pali tak jednak, by nie przewyższały desek płotka ruchomego. Długość idealnego boiska hockey'owego wynosi 60, — szerokość 30 m. Oprócz ruchomego ogrodzenia z desek, przeprowadza się w odległości 2—3 m. od niego w kierunku zewnętrznym, ogrodzenie drugie ze sznura lub lin; w obrębie tak ograniczonej przestrzeni mogą przebywać w czasie zawodów tylko sędziowie i gracze rezerwowi. Boisko podzielone jest dwu równoległymi liniami na trzy równe części. Bramke której długość wynosi 183 cm., szerokość zaś 122 cm., umieszcza się na linii równoległej do dwóch linii, przecinających boisko, a w odległości 1—4 m. od krótszego boku boiska. Słupki, na których rozciąga się siatkę, winny być umocowane na stałe, zatem dla łatwiejszego ich wbicia w lód, można je na końcach zaopatrzyć w ostrza żelazne. Siatka musi być dosyć gęsta, z mocnego drutu, by wytrzymała każdorazowe natarcie z siłą rzucenego krążka. Wymiary krążka następujące: średnica 7.62 cm., wysokość 2.54 cm., waga dochodzi do 170 g. Sporządzony jest z masy ebonitowej. Kijki hockey'owe są to laski, u góry czterograniaste, u dołu przechodzące w płaską deseczkę, tworzącą z kijem kąt rozwarty. Całość niespo-

joną z jednego kawałka drzewa. Najlepszym materiałem na kijki jest drzewo kanadyjskie. Kij powinien sięgać graczowi stojącemu bez lyżew — do brody. Kijki smarować należy, dla ich uodpornienia, olejem lnianym, gorącym, a dla wzmocnienia bandażować, t.j. owijać paskami z płótna. Kostiumi hockey'isty podobny jest do stroju piłkarza, z tą tylko różnicą, że pończochy sięgają wyżej i zastępują kolana i część ud, a rękawice chronią ręce. Specjalnie chronione być muszą golenie, jako narażone na najniebezpieczniejsze uderzenia. Ochraniające goleni wkłada się pod pończochy, nagonieniki zaś na pończochy. Strój, jakkolwiek dostosowany do zimnej pory roku, nie może być jednak ciężkim, gdyż krepowałby ruchy. Poza to duża ruchliwość, jaką zmuszeni są rozwijać gracze w hockey'a, zabezpiecza ich od zimna — i raczej wywołuje nadmierne ogrzanie ciała niż utratę ciepła (ciepła). Jeden tylko bramkarz narażony na najcięższe upadki i uderzenia krążkiem, opancerzony jest, niby rycerz średniowieczny. Piersi i brzuch osłania mu pancerz, sporządzony na sposób ochraniaczy na golenie i kolana, podobny pancerz chroni uda. Poza to rękawice, sporządzone również z tego materiału i tak, jak ochraniacze zabezpieczają od zimna i gwałtownych uderzeń krążka, którego bramkarz pod żadnym warunkiem nie powinien dobronionej przez siebie „świętyni” dopuścić.

(Ciąg dalszy nastąpi).

SPORT SANECZKOWY.

I.

Jazda na saneczkach znana jest już bardzo dawno. Jako sport jednak, posiadający swoją odrębną organizację i osobne władze związkowe, saneczkarstwo występuje bardzo niedawno, mniej więcej od początku bieżącego stulecia i to zaledwie w niektórych państwach. W Europie najsilniej rozwinięte jest saneczkarstwo w Niemczech, Szwajcarii i Skandynawii, gdzie oddawna już odbywają się zawody we wszystkich możliwych odmianach jazdy na saneczkach.

U nas w Polsce saneczkarstwo dotąd jeszcze sportowo nie jest ujęte i występuje samorzutnie we wszystkich górskich miejscowościach Polski, uprawiane z zamiłowaniem przez młodzież obłoga płci, która z braku szczytnych torów zużytkowuje dla tego celu spadki naturalne dróg i gór.

Sztuczne tory saneczkowe w Polsce, zakrojone na większą skalę, posiadają jak dotąd zaledwie niektóre miejscowości, jak to: Zakopane, Krynica i Lwów.

To też jedynie w tych miejscowościach może być mowa o saneczkarkwie jako sporcie, gdyż urządzać zawody można tylko na torach sztucznych, wyposażonych w przepisane krzywizny, z nachylniami, które mają na celu zapobiec wyrzuceniu sanek na zewnątrz przez siłę odśrodkową.

O szkoda, gdyż saneczkarstwo jest sportem bardzo zdrowym i bardzo popularnym. Nie wymaga ono żadnych specjalnych umiejętności, ani też walorów fizycznych i opanować je można zupełnie dostatecznie już po kilku ćwiczeniach. Podczas zjazdu ćwiczy w wysokim stopniu odwagę i przytomność umysłu, podczas drogi powrotnej, przy wyciąganiu sanek na górę, ćwiczy doskonale nogi, przede wszystkim zaś płuca i serce.

Sama jazda posiada w sobie dużo pierwiastka rozrywkowego, a obfitując niejednokrotnie w zabawne momenty, dostarcza swym adeptom dużo wesela i radości życia.

Najpiękniejsze tory saneczkowe znajdują się w Szwajcarii i w Niemczech (Davos, St. Moritz), gdzie co roku odbywają się słynne zawody międzynarodowe. Prócz tego w krajach tych, szczególnie zaś w Niemczech oraz w Czechosłowacji, saneczkarstwo wykorzystane jest dla celów komunikacyjnych.

Turystyka górską w krajach tych uprawiana jest w zimie również intensywnie, jak w lecie, pomimo obfitych opadów śnieżnych, jak np. w Górach Olbrzymich. W tym celu znajdują się tam liczne, dobrze wydeptane drogi, którei bez trudu można się dostać na szczyty gór, z których prawie każdy zaopatrzone jest w schronisko. W schroniskach tych można za niewielką opłatą wypożyczyć sanki, na których w ciągu kilku-nastu minut zjeżdża się na dół i oddaje się je w specjalnych stacjach odbiorczych. Sanki te później bywają wyciągane za pomocą koni z powrotem do schronisk, które w dalszym ciągu wypożyczają je turystom.

W ten sposób zwykłą wycieczkę górską łączy się z przyjemnością jazdy na sankach, przyczem zyskuje się bardzo na czasie, gdyż pomija się dosyć przykre i długotrwałe schodzenie z góry. Liczne, doskonale urządzone zjazdy saneczkowe, długie niejednokrotnie na kilkanaście kilometrów, w krajach tych, o bardzo rozwiniętym ruchu turystycznym, sprzyjają rozwojowi saneczkarstwa jako środka komunikacyjnego.

U nas w Polsce nie może być o tem mowy. Nie tylko dla braku odpowiednich torów i przedsiębiorstw saneczkowych w naszych

górach, lecz przede wszystkim z powodu bardzo nikłego ruchu turystycznego, który dopiero w latach ostatnich począł przybierać poważniejsze rozmiary. Narazie niema dla kogo budować kosztownych torów, oraz stacji saneczkowych na szczytach i u podnóża gór. Gdy turystykę górską poczną uprawiać wszystkie odłamy społeczeństwa, zarówno młodzież, jak i starzy, biedni i bogaci, jak to ma miejsce w Niemczech, wględnie w Czechosłowacji, wówczas i u nas niewątpliwie saneczkarstwo zostanie dostosowane do celów komunikacyjnych.

Sport saneczkowy występuje w trzech postaciach:

1. Jako zwykła jazda na różnego rodzaju sankach w pojedynkę, lub w kilka osób, w pozycji siedzącej;

2. jako jazda wyłącznie w pojedynkę w pozycji leżącej na długich przeważnie żelaznych saneczkach, zwanych skeletonem;

3. jako jazda na sankach podwójnych, zwanych bobslejami, które posiadają specjalne urządzenie do sterowania i hamowania.

Wszystkie powyższe rodzaje saneczkarstwa uprawia się na sztucznych torach saneczkowych, a w braku takich, na specjalnie przygotowanych drogach, ewentualnie stokach gór. Najbardziej odpowiedni spadek terenu dla sanek zwykłych wynosi ok. 20% (20 metrów spadku na 100 m. przestrzeni), dla skeletonu ok. 30, a nawet 40% (30 m. spadku na 100m. przestrzeni), a dla bobsleja tylko ok. 10%. Zwykłe drogi, które doskonale odpowiadają saneczkom zwykłym i skeletonowi dla bobsleja nie nadają się prawie że zupełnie, z powodu braku odpowiednich nachyleń na zakrętkach, a także z powodu zbyt krótkiej powierzchni spadku.

(Ciąg dalszy nastąpi).

WISŁA OŚRODKIEM NARCIARSTWA ŚLĄSKIEGO.

1.

10 stycznia br. odbyła się w Wiśle na Śl. Cieszyńskim uroczystość zakończenia pierwszego kursu narciarskiego dla nauczycielstwa szkół średnich i powszechnych, województwa śląskiego i krakowskiego.

Przez 14 dni rozbrzmiewały

koń „Heil Beskid“! zabrzmiał pieśń nasza: „O święty kraju nasz, nie dajmy Cię na łup“!

A przedewszystkiem niech spieszy tam nasza młodzież, niech śladem młodzieży czeskiej, niemieckiej i szwajcarskiej ucieka od zepsucia miast na szczyty gór ojczystych i tam niech uczy się

bardziej rozrzucona (25 km.²), wieś w powiecie cieszyńskim, licząca ok. 5.000 mieszkańców w olbrzymiej większości polaków-ewangelików, leży w dolinie rzeki Wisły i Dziedziatki. Posiada mnóstwo pensjonatów, których co roku przybywa; optymiści twierdzą, że Wisła w niedługim czasie podniesie się do szeregu pierwszorzędných miejscowości uzdrowskowych, a w zimie stanie się stolicą śląskiego narciarstwa, a być może, że i sportów zimowych wogóle. Ma ku temu wszelkie dane: malowniczo położona, wznosi się ok. 450 m. nad poziom morza, jej część centralna posiada znakomite tereny narciarskie. Powietrze zasobne w tlen, przepojone zapachem świerków, sosen i innych drzew szpilkowych, jest prawdziwym balsamem dla zadymionych płuc każdego mieszczucha.

Dzięki wybudowaniu linii kolejowej, Wisła nabiera powoli znaczenia, a wspaniała asfaltowa szosa przebiegająca aż do Istebnej ściąga co niedzielę w te strony, licznych miłośników piękna, przyrody, gór...

Organizatorom kursu narciarskiego należy się pełne uznanie, za wybranie z szeregu innych

w polskiej wsi górskiej i na okolicznych szczytach śląskiego Beskidu polskie piosenki, a gwar mowy polskiej zagłuszał okrzyki niemieckich turystów, stanowiących — niestety — do niedawna ok. 80% ogólnej liczby wycieczkowiczów. Okrzyki: „Heil Beskid“ przycichły choć na pewien czas, a niejaki nadzieję, że częstsze kursy narciarskie, wycieczki zbiorowe polskich turystów, a zwłaszcza polskiej młodzieży, przyczynią się do zupełnego zagłuszenia panoszącej się w polskich górach niemieczyzny.

Jakże aktualnym wydać się musi ustęp z przedmowy do „Przewodnika po Beskidzie Zachodnim“ prof. K. Sosnowskiego: „...Idźmy tam, idźmy licznie, wiedźmy nasze szkoły na te śląskie góry, na naszą Babią, Piłsko i Magórkę i niech tam — u źródeł naszej matki Wisły silniej od okrzy-

miłości kraju, niech mnoży kapitał moralnego i fizycznego zdrowia w narodzie“!

Wisła, najobszerniejsza i naj-

Wiosenna aula służyła za salę wykładową.

Przed wymarszem na ćwiczenia.

iniejscowości górskich, właśnie Wisły na siedzibę kursu. Z pomieszczeniem zgórą 100 uczestników nie było wiele kłopotów, bo władze szkolne poszły daleko na rękę, oddając pierwszorzędnym gmach szkoły powszechnej na kwatery. Skorzystano z 7 sal, z tych 3 przeznaczając na sypialnię, 1 (gimnastyczną) na salę wy-

względnie 16 powrócił na upragniony odpoczynek i zasłużony obiad, których jedenby i dwaitrzy mógł „połknąć”. Wyniki były zupełnie zadowalające, jeśli się zważy, że na stu uczestników tylko 6 osób nie odpowiedziało wymaganiom programu, a 35% uzyskało postęp bardzo dobry.

Kierownictwo kursu spoczy-

s. p. Leszak St., oraz 3 podoficerów w charakterze pomocników instrukt.

Uczestnicy zostali podzieleni na dwie grupy: pań i panów, a w każdej z tych wydzielono początkujących i takich, którzy już na nartach jeździli. W ten sposób zostało utworzonych pięć grup, w tem 3 dla zaawansowanych (jedna pań), a dwie dla początkujących (jedna pań i jedna panów).

Dla grupy I i II panów, oraz I pań zaawansowanych przygotowano inny program niż dla początkujących grup. Grupy wyżej wymienione prowadziły: I major Kopecki, II instr. Kisielewski, I pań sierż. Starzak. Grupy początkujących prowadzili: III pań sierż. Markiewicz, a II pań por. Leszak (wojskowi wszyscy z 4 p. s. p.). Kancelarią kursu kierował st. sierżant Znamierowski, któremu podlegał personel administracyjno-warsztatowy, złożony z 6 żołnierzy.

Sprawy wewnętrzne kursu załatwiał wybrany przez uczestników p. Arcikiewicz, w porozumieniu z komendantem kursu. Wśród kursistów było 27 pań, w tem 6 nauczycielek W. F. szkół rednich, 70 panów, z których ok. 25 było wychowawców fizycznych średnich szkół.

Fragment lekcji gimnastyki narciarskiej na kursie nauczycielskim Woj. śl. i Krak. w Wiśle.

kładową, 1 na pracownię, 1 na kancelarię. Prócz tego kapcie natryskowe, stanowiły niespodziewany i niezwykle pożądaną dodatek do całosci. Łóżek i pościeli na nie dostarczyła Śląska Komisja Turystyczna, 21 dywizja górską dała kierownika i personel instruktorski, oraz pomocniczy, warsztat reperacyjny no i porcje t. z. „S” względnie jej równowartość w gotówce. Województwo Śląskie pokryło koszt utrzymania wszystkich uczestników, a dla 50 ze swego okręgu oddało narty z wytwórni Zubka w Zakopanem, na 5 rat miesięcznych. Takich udogodnień kursieści się nie spodziewali.

Gdyby nie to, że za śniegiem trzeba było urządzać dość długo, żmudne nieraz poszukiwania, niktby się na nic nie mógł uskarżać. Mimo to jednak, wszyscy z zapałem i podziwu podną wytrwałością wędrowali każdy dzień o 9 rano w góry aby dopiero o 15

wało w sprężystych i doświadczonych rękach, znanego „obozowicza” majora Józefa Kopeckiego, a personel instruktorski tworzyli pp. Kisielewski St. i por. 4 p.

Uczestnicy wycieczki przy schronisku polskiem na Stożku.

Program dla początkujących obejmował: luki, opony i plug, oraz dwukrok i trójkrok, dla zaawansowanych ponadto: chowanie z oporu, odskok i krok fiński. Po lekcji gimnastyki narciarskiej odbywały się ćwiczenia na stoku ćwiczebnym, poczem marsz w teren, dla urozmaicenia, a zwłaszcza zastosowania nabytych podczas zajęć ewolucji. Z wycieczek odbyły się krótsze na skalisty Wierch, Mały Stożek, Kamienna, z dłuższych na Stożek, potem wprawniejsi odbyli dalsze wolne wycieczki na Czantorję i Barania.

Na zakończenie odbył się egzamin praktyczny i teoretyczny w obecności gen. Bryg. Przędzickiego. Na teoretyczną część egzaminu składała się: historia narciarstwa, smarowanie i konserwacja sprzętu. W części praktycznej wymagano poprawnego wykonywania przerabianych ewolucji i kroków. Komisję egzaminacyjną tworzyli pp. major Kopecki, instr. Kisieliński i por. Leszak.

Po egzaminie odbył się wspólny obiad, w czasie którego w imieniu uczestników przemawiał gospodarz kursu p. Arcikiewicz, dziękując za trudy poniesione dla braci nauczycielskiej w czasie kursu i wręczając komendantowi kursu piękny album, zawierający

fotografie ilustrujące życie na kursie, fragmenty ćwiczeń i t. p.

W odpowiedzi na to major Kopecki, skreślając ostatnie poczynania P. Z. N. na polu propagandy sportu narciarskiego przypisuje wielkie zasługi, jakie położył dla sportu rząd Marszałka

Fotograf zdjęł narciarza, gdy ten znajdował się w powietrzu, w czasie wykonywania t. z. „obskoku”.

Wisła — Wodospad Czarnej Wisielki.

Piłsudskiego i wnosi na cześć Marszałka okrzyk: „Niech żyje!” co zebrani kilkakrotnie z zapalem powtórzyli.

Potem przemawiał prof. Madej, zwracając się z podziękowaniem do Władz Wojewódzkich za tak wielką pomoc i zorganizowanie powyższego kursu, który białemu sportowi przysporzył szeregi nowych adeptów.

Trzeba dodać, że w dzień otwarcia kursu w Wiśle obecnym był wizytator higieny i W. F. Woj. Śl. dr. T. Zajęczkowski i ref. W. F. mgr. T. Len, który przybył również do Wisły i na zakończenie kursu.

SPRAWOZDANIA SPORTOWE.

Sukcesy bokserów polskich z przeciwnikami zagranicznymi, wielki turniej Hokeja na lodzie w Krynicy, doskonale wyniki czołowych narciarzy.

LEKKOATLETYKA

Nowozałożona sekcja lekkoatletyczna Pogoni katowickiej zorganizowała w Katowicach w dniu 5 stycznia międzklubowe zawody lekkoatletyczne w sali gimnastycznej, przy ul. Szkolnej. Sala o wymiarach 30x12 m. posiada w jednym końcu skocznię napełnioną trocinami, na której rozgrywać można wszystkie bez wyjątku skoki. Podłoga na sali drewniana.

Z klubów pozamiejscowych startowało tylko trzech zawodników i jedna zawodniczka, to też, zawody wypadły blado i nosiły raczej charakter meczu między KS. Pogoń i Śl. Klubem L. A., który aczkolwiek wystąpił w składzie bardzo osłabionym, dostarczył jednak najlepszych zawodników, przyczyniając się znacznie do podniesienia poziomu zawodów.

Z powodu spóźnionej pory, zawodów nie ukończono, nie przeprowadzono mianowicie skoku wzwyż z miejsca dla pań i skoku w dal z rozbiegu dla juniorów, konkurencji, będących domeną SKLA (Czajówna, Preisówna i Wasilewska szcążą powyżej metra). Dokończenie zawodów nastąpi w dniach najbliższych.

Dotychczasowa punktacja przedstawia się następująco: Pogoń 42 pkt., SKLA 38 pkt., Roździeń Szopienice 6 pkt., Sokół Siemianowice 6 pkt.

Program był mocno przeładowany, organizacja mało sprężysta. Nonsensem jest urządzanie na sali zawodów w trzech grupach, osobno dla juniorów, seniorów i pań. Zawody trwały pięć godzin. Sędziowali przeważnie członkowie Pogoni, przyczem orzeczenia ich nie zawsze były wolne od stronniczości.

Z zawodników wyróżnił się przede wszystkim Banaszek SKLA, który był klasą dla siebie. Kamieniecki i Czajówna bez treningu, Preisówna walcząca zacięcie o punkty.

Sześciu, chluba Pogoni, zawiódł pokładane w nim nadzieje. W skoku

o tyczce uzyskał ładny wynik 3,20, posiada jednak w stylu zasadnicze błędy, bez których usunięcia trudno będzie mu uzyskać większą wysokość. Luczkiewicz nieposiedlny talent do tyczki, jest twardy i odważny, jednak technicznie bardzo jeszcze słaby. Gilewski od lat 3-ich nie pobity na Śląsku, w tej konkurencji nie skakał. Wyniki techniczne przedstawiają się następująco:

PANOWIE:

Skok w dal z miejsca. 1. Banaszk Skla 2,75, 2. Pomykoł Antoni, Naprzód, Lipiny 2,71, 3. Elpel Ernest, Pogoń, 2,66.

Skok wzwyż z miejsca. 1. Stawiski, Skla 1,31, 2. Pomykoł, Naprzód 1,26, 3. Szcneider, Pogoń 1,26.

Rzut kulą jednorącz. 1. Banaszk, Skla 11,63, 2. Węglarczyk, Sokół Siemianowice 10,68, 3. Odziomek, Pogoń 9,93.

Skok w dal z rozbiegu. 1. Kamieniecki, Skla 5,65, 2. Banaszk, Skla 5,45, 3. Elpel, Pogoń 5,40.

Rzut kulą oburącz. 1. Banaszk Skla 20,25, 2. Węglarczyk, Sokół Siemianowice. 3. Odziomek, Pogoń.

Skok o tyczce. 1. Szcneider, Pogoń 3,20, 2. Luczkiewicz, Sokół, Siem. 3,10, 3. Banaszk, Skla 2,50.

PANIE:

Skok w dal z miejsca. 1. Czajówna, Skla 2,35, 2. Preisówna, Skla 2,13, 3. Peronówna, Pogoń 1,92.

Skok w dal z rozbiegu. 1. Rakoczanka, (K. S. Roździeń) 4,50, 2. Czajówna, Skla 4,46, 3. Preisówna, Skla 4,44.

Skok wzwyż z rozbiegu. 1. Czajówna, Skla 1,28, 2. Rakoczanka, Roździeń, 1,28, 3. Preisówna, Skla 1,28.

Rzut kulą jednorącz. 1. Nizarówna, Pogoń 8,81, 2. Lubkowiczówna, Pogoń 8,46, 3. Rakoczanka, Roździeń 7,70.

Rzut kulą oburącz. 1. Nizarówna, Pogoń 15,80, 2. Lubkowiczówna, Pogoń 14,97, 3. Rakoczanka, Roździeń 12,90.

JUNIORZY:

Skok w dal z miejsca. 1. Brehmer, Pogoń 2,63, 2. Albrecht, Pogoń 2,55, 3. Krawczyński, Skla 2,51.

Rzut kulą oburącz. 1. Albrecht, Pogoń 19,19, 2. Krawczyński, Skla 17,67, 3. Breslauer, Pogoń 17,87.

Skok wzwyż z miejsca. 1. Brehmer, Pogoń 1,13, 2. Breslauer, Pogoń 1,08, 3. Dudek, Sokół, Kr. Huta 1,03.

Rzut kulą jednorącz. 1. Albrecht, Pogoń 10,65, 2. Krawczyński, Skla 10,45, 3. Zakrzewski, Pogoń 8,25.

Skok wzwyż z rozbiegu. 1. Bre-

slauer, Pogoń 1,47, 2. Dudek, Sokół, Siemianowice, Krol. Huta 1,42, 3. Krawczyński, Skla 1,42.

Senjorzy S. K. L. A. zajęli prawie wszystkie pierwsze miejsca i odnieśli nad senjorami Pogoni bardzo wysokie zwycięstwo, przedstawiając się w stosunku 19:11 punktów.

W Warszawie odbył się bieg drużynowy Warszawa-Międzyszyn zorganizowany przez warszawską Jutrznia, celem uczczenia 7-mej rocznicy śmierci znanego działacza żydowskiego ruchu robotniczego Wł. Medena.

Trasa biegu wynosiła około 25 km. przyczem start nastąpił z ul. Przejazd Nr. 9 w Warszawie, a meta była przed Sanatorium im. Medena w Międzyszynie.

Ogółem startowało 200 zawodników z 6 klubów. Zawodnicy zostali podzieleni na 40 drużyn. W klasyfikacji ogólnej przy uwzględnieniu liczby wystawionych zawodników zwyciężyła Jutrznia I, 100 pkt. 2. Jutrznia II, 3. Jutrznia III.

Zarząd PZLA zweryfikował ostatnie mistrzostwa kobiece na rok 1929, a mianowicie: 100 m. — Breuerówna, 200 m. Czajówna, 80 m. plotki — Freiwaldówna, sztafeta 4x100 i 4x200 — Grażyna, skok w dal z miejsca, Czajówna, skok w dal Lubecka, skok wzwyż Janowska, kula — Jasna, kulą oburącz — Schabiska, II, dysk — i oburącz — Jasna, oszczep i oburącz — Łonka, pięciobój — Konopacka, trójbój — Hulanika. W biegu na 60 i 800 m. minimum nie było osiągnięte.

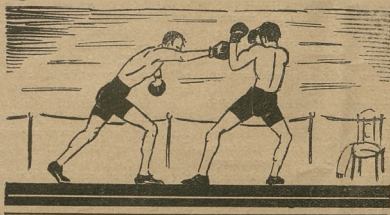
Na boisku Skry w Warszawie odbył się zorganizowany przez ZASS bieg naprzekład dla piłkarzy na dystansie około 3000 mtr. Zwycięstwo odniósł Goldberg I w czasie 9,35 sek. przed Rosnerem.

558 zgłoszeń do lekkoatletycznego biegu naprzekład na dystansie 10 km. wpłynęło do Klubu Espanol w Barcelonie. Jest to rekordowa ilość zgło-

szeń dotychczas w Hiszpanji nie notowana.

Niemiecka Ickhballletyka poszczycić się może nielada rekordem. Począwszy od 1921 roku Niemcy rozegrały 20 międzynarodowych spotkań, z których nie przegrały ani jednego meczu, mimo że przeciwnikami Niemiec były Szwajcaria, Francja, Węgry, Jugosławia, Czechosłowacja, Anglia, oraz Japonia.

Sprawa startów naszego świetnego długodystansowca Petkiewicza na terenie amerykańskim, została ostatecznie przez A. A. U. (Amateur Athletic Union) pomyślnie załatwioną, tak, że nie już nie stoi na przeszkodzie, by jednak nasz wziął udział w kilku meczach za oceanem.

BOKS.

Na pierwszy plan wszystkich spotkań bokserskich jakie w ciągu bardzo krótkiego czasu odbyły się na terenie całego państwa, wysuwa się spotkanie bokserskie Polska - Niemcy, rozegrane w dniu Trzech Króli w Katowicach.

Mecz rozegrany z przeciwnikiem bardzo silnym, przedstawiającym obecnie najlepszą klasę pięściarstwa w Europie, zakończył się dla naszej młodej drużyny wynikiem niespodziewanie dobrym, który uważać należy za pewien sukces, jeśli się zważy iż drużyna niemiecka wystąpiła do tych zawodów w swoim najlepszym składzie, gdy natomiast drużyna polska stanęła do zawodów w składzie znacznie osłabionym brakiem Majchrzyckiego i Woczi. Drużyny walczyły zupełnie równorzędnie i pięściarze nasi ulegali doskonałym bokserom niemieckim jedynie na punkty i to b. nieznacznie. Gdyby nie fatalna przegrana Stiebiga, który był najsłabszym punktem naszego zespołu, zawody mogły się zakończyć wynikiem remisowym.

Zawody powyższe cieszyły się wielkim zainteresowaniem publiczności i to nie tylko miejscowej ale również i innych dzielnic Polski, a nawet i zagranicą, szczególnie Niemcy zjechali bardzo licznie do Katowic, by być naczynym świadkiem wielkiego tryumfu swej drużyny, po której spodziewano się nawet, iż odniesie ona zwycięstwo w stosunku 16:0.

Stało się jednak inaczej i niewiele brakowało bo tylko Woczi, a mecz powyższy byłby się zakończył wynikiem remisowym i pełnym sukcesem bokse-

rów polskich, a kto wie, czy przy trochę lepszej formie naszych pięściarzy nie byłby się zakończył zwycięstwem.

O wielkim zainteresowaniu zawodami świadczy również fakt, że już na kilka dni przed meczem, mimo dość wysokich cen biletów, prawie wszystkie zostały wysprzedane i zostało ich bardzo niewiele, to też nie dziwnego, że w dniu zawodów całe tłumy zalegały ulicę Plebiscytową, by dostać się na zawody. W wejściu do kina „Capitol” gdzie się zawody te odbywały panował Błok nie do opisania, a ceny biletów puszczonej na pasek doszły do zawrotnych cen. Sala była wypełniona po brzegi, na ulicy zaś stały tłumy, które z niecierpliwością oczekiwały rezultatu poszczególnych walk.

Mecz zaszczytliwi przedstawiciele wszystkich miejscowych władz, oraz miejscowej, krajowej jak i niemieckiej prasy.

Okolicznościowe przemówienie ze strony polskiej wygłosił p. Sadtowski, sekretarz Polskiego Związku Bokserskiego, który wręczył przedstawicielowi drużyny niemieckiej p. Mandlerowi w upomniku piękny puchar. Pan Mandler podziękował w imieniu Związku Niemieckiego, podkreślając szczególnie gościnne przyjęcie, jakiego doznała drużyna niemiecka od Polaków.

Sędziów w ringu doskonale p. Krisztjan Węgry, na punkty pp. Sadtowski (P) i Perlitz (N).

Po przedstawieniu zawodników obu reprezentacji i obopólnym zapoznaniu się, przystąpiono do walk, których wy-

niki były następujące:

Waga musca. Fickert (Niemcy) Moczek (Polska).

Niemiec lepszy technicznie, zato Polak silny, wytrzymały i agresywny. Zaraz z początku Moczek ujmie inicjatywę walki w swe ręce. Zadaje ciosy raz po raz, choć mało celnie. Trafia Niemca w oko, wskutek czego oślepia go. Goug, pierwsza runda kończy się znaczną przewagą Moczeki, pomimo jej bardzo poważnych braków technicznych.

W drugiej rundzie, za poradą sekundanta Sztaima, Moczek poluje na 2-gie oko przeciwnika, co mu się wreszcie udaje. Niemiec oślepiiony stara się przejść do ataku jednak bezskutecznie, gdyż ciosy jego są niecelne, przytem Moczek nie zwalnia tempa. Runda druga należy znowu do Moczeki. W trzeciej rundzie przebieg walki analogiczny, jak w rundach poprzednich. Polak wytrzymuje tempo, choć nie może skończyć przeciwnika, gdyż ciosy jego są za słabe.

Sędziowie jednogłośnie przyznają zwycięstwo Moczek na punkty.

Początek doskonały, zwycięstwo starcie zakończone zwycięstwem i prowadzimy 2:0.

Waga kogucia. Ziglarski (Niemcy) Stępnik (Polska).

Ziglarski doskonale, u Niemców uchodzi za najlepszego boksera z całej drużyny. Technicznie bez zarzutu, zadaje ciosy szybko i pewnie. Stępnik kryje się dobrze, odpowiadając na ataki przeciwnika kontratakami, ustępuje jednak Niemcowi pod każdym względem. Brak mu techniki i rutyny, choć przedstawia doskonały materiał na boksera.

Zwycięzca na punkty Ziglarski — zatem rezultat 2:2.

Waga piórkowa. Gnetze (Niemcy) Górny (Polska).

Górny z miejsca przechodzi do ataku zadając przeciwnikowi szereg celnych ciosów, którymi powala go na ziemie. Niemiec raz leży do 7-miu, drugi raz do 9-ciu, przytem oszołomiony ciosami Polaka fauluje 3 razy. Pierwsza runda przechodzi pod znakiem miazdzącej przewagi Górno.

W rundzie drugiej Niemiec jest lepszy. Przychodzi do siebie i zaczyna energicznie atakować, jednak Górny broni się świetnie. Niemiec rozpalony walką fauluje poraz trzeci, co broni go przed niechybnym nokautem Górno, gdyż sędzia przerywa walkę, dyskwalifikując Niemca.

Znowu zwycięstwo i prowadzimy 4:2.

Waga lekka. Baechter (Niemcy) Wochnik (Polska).

Niemiec lepszy technicznie ma przewagę w pierwszych dwu rundach. Jego celne ciosy nie są jednak w sta-

nie zważyć z nóg twardego Wocnika, który walczył niezwykle ambitnie. Trzecia runda przynosi niespodziankę. Wocnik rozpoczyna szalonymi atakami zadając przeciwnikowi szereg ciosów. Niestety ciosy jego są mało precyzyjne, nie trafiają tam gdzie powinny, przeto brak im świeżości, to też o nokaucie niema mowy.

Aczkolwiek w trzeciej rundzie Wocnik posiadał przewagę nad przeciwnikiem, to jednak na podstawie pierwszych dwu rund sędziowie przyznają zwycięstwo Bechterowi.

Stan punktów 4:4.

Waga półciężka. Volkmar (Niemcy) Arski (Polska).

Najpiękniejszy spotkanie dnia, a zarazem nieładna sensacja. Volkmar przedstawia bowiem najlepszą klasę w spotkaniach międzynarodowych nie przegrał dotąd ani razu, to też zwycięstwo Arskiego jest tem większym sukcesem zasługującym na podkreślenie. Arski przez cały czas walki miał nieznaczny lecz stałą przewagę nad Niemcem. Ataki jego świetne, zadając mu szereg celných ciosów skończył walkę w doskonałej formie, wygrywając na punkty.

Jesteśmy dalej w przewadze i prowadzimy 6:4.

Waga średnia. Theunerkauf (Niemcy) Wieczorek (Polska).

Wieczorek nie ma budowy na boksera, jest zaledwie zwinny w sobie, wskutek czego słaby. Ciosy ma mało precyzyjne, przeto nie kończy ich zupełnie, walcząc niezdyscyplinowanie. Niemiec miał przewagę przez cały czas spotkania, zmuszając Wieczorka do defensywy. W drugiej rundzie Wieczorek otrzymuje dwa ostrzeżenia, które wyprzodkowały go całkiem z równowagi.

Wygrywa na punkty Niemiec. Stan punktów 6:6.

Waga półciężka. Wingten (Niemcy) Wisniewski (Polska).

Najbardziej niedobrana para z całego meczu. Niemiec świetny zarówno technicznie jak i fizycznie walczył spokojnie i bez wysiłku, polując na nokaut. Polak ustępował mu pod każdym względem, Niemcowi okazał jednak godną podziwu twardość, znosząc po bohaterku cenne i silne ciosy przeciwnika. Wingten wygrywa bardzo wysoko na punkty, których stosunek przedstawia się 8:6 na korzyść Niemców.

Waga ciężka. Neussel (Niemcy) Stibbe (Polska).

Niższy i silnie zbudowany Stibbe miał znaczną przewagę fizyczną nad wysokim i szczupłym Niemcem. Niestety Niemiec grubo lepszy technicznie, a przeto znacznie wytrzymałszy od Polaka, choć w porównaniu z innymi zawodnikami niemieckimi słaby. Była to

najbardziej kompromitująca dla nas walka.

Stibbe rozpoczyna gwałtownym atakiem, chcąc z miejsca skończyć Niemca. Ciosy jego choć gładkie są jednak niecelne, to też Niemiec powalony kilka razy na ziemię wstaje szybko i walczy dalej. Stibbe wyczerpuje się bardzo szybko i pod koniec pierwszej rundy opada zupełnie na siłach, tracąc rezon do walki. Runda druga i trzecia przechodzi już pod znakiem tak znacznej przewagi Niemca, że zwycięstwo jego nad slaniającym się Polakiem jest przesądzone.

Ostateczny stosunek punktów 10:6 na korzyść Niemców.

Reprezentacje Warszawy i Łodzi odnosiły wspaniałe sukcesy nad zawodnikami berlińskiej Teutonji. Rozegrane spotkanie Warszawa — Teutonja zakończyło się przekonywującym zwycięstwem warszawian w stosunku 12:4, przyczem i bokserzy Łodzi nie dali się wyprowadzić reprezentacji stolicy zwyciężając berlińczyków pewnie w stosunku 10:6. Na usprawiedliwienie słabszego wyniku łodzian należy przytoczyć fakt, iż wystąpili oni w znacznie osłabionym składzie bez Małoszyka. Trzonka i Kempy.

Sukcesy bokserów polskich odniesione na pięściarzami Teutonji zasługują tem więcej na uwagę, gdyż Teutonja jest drużynowym mistrzem Niemiec i przedstawia obecnie doskonałą klasę bokserów.

Nielada sukcesem poszczycić się mogą pięściarze łódzcy, którzy w meczu bokserów Górny Śląsk — Łódź rozegranym w Łodzi uzyskali wynik remisowy 8:8, przyczem należy nadmienić, iż w reprezentacji śląskiej brali udział bokserzy tej miary jak Moczko, Górny

i Woczek. Najsensacyjniejsem spotkaniem tego meczu była walka Stibbe-Woczka, które zakończyło się nieoczekiwanym zwycięstwem pierwszego.

Bardzo ruchliwa sekcja bokserów Politycznego K. S. Katowice rozegrała w stosunkowo krótkim czasie dwa spotkania.

Pierwsze spotkanie rozegrane zostało z Kłosem pięściarzy Wielkich Hajduk, zakończone zwycięstwem 12:8 na korzyść Politycznego K. S., przyczem połowa spotkań zakończyła się k. o.

Drugie spotkanie rozegrane przez Polityczny K. S. z K. S. o.7. Orzegów zakończyło się wynikiem 8:14 na korzyść drugich.

W Bogucicach odbyły się zawody bokserkie między o.9. Mysłowice a B. K. S. Bogucice zakończone zwycięstwem B. K. S. Bogucice w stosunku 7:5.

W Belgradzie stolicy państwa Jugosławji rozegrane zostało bardzo ciekawe spotkanie, które poruszyło opinię całego świata sportowego. Do spotkania tego stanęli bowiem bardzo nierówni przeciwnicy, Sawich bokser wagi piórkowej, mając za przeciwnika wagi, przeciwniejkę pannę Taivich, przegrał ten mecz na punkty.

Fakt ten w historii sportu nie jest nowy. W rocznikach pisma lódzkiego z r. 1722 czytamy, iż pewna niewiasta, nazwiskiem Eżbieta Wilkinsen, wyzwała publicznie p. Hamach Hyfield za obrazę. Warunki tego meczu były również oryginalne. Otóż każda z walczących niewiast miała trzymać w zaciśniętej dłoni monetę, a która z nich podczas walki pierwszą monetą tą wypuściła, ta walkę przegrała. Niestety jednak wynik tego meczu pozostał dla potomności nieznanym, albowiem żadne pismo o wyniku nie doniosło.

SPORTY WODNE.

Zawody pływackie w Siemianowicach.

I Klub Pływacki w Siemianowicach z okazji jubileuszu 25-lecia zorganizował w dniu 5 stycznia wielkie ogólno-śląskie zawody pływackie w krytej pływalni w miejscowej łaźni. Zawody te wypadły nad wyraz imponująco. Udział przeszło

100 zawodników, doskonale wyniki techniczne, z których dwa są nawet lepsze od rekordów polskich, świetna organizacja, oto czym mogą się poszczycić organizatorzy. Być może, że młode wynniki pływalni (10,7 m) wpłynęły na polepszenie wyników, w każdym razie były one

świetnie i tak masowo, że pływactwo śląskie odrzucałyśmy na czoło pływactwa polskiego.

To już nie Maerz, nie Kajzerówka z Giszowca są tymi najlepszymi pływakami, którzy jeszcze tak niedawno nie mieli sobie równych nie tylko na Śląsku, ale nawet w Polsce. Nowe zupełnie nirzane dotąd siły wysunęły się na czoło i zażyłyśmy tak świetnymi wynikami, że stare gwiazdy zbladły.

Najlepszym klubem okazał się S. K. L. A., którego zawodnicy w pierwszych rzędach przyczynili się do podniesienia poziomu zawodów. Czas Kaputka (S. K. L. A.) na 200 m. w stylu klasycznym 3:01 należy do najlepszych rekordów polskich, gdyby mógł być uznany. Zawodnik ten posiada doskonale warunki fizyczne, a pod względem stylu może konkurować z najlepszymi zawodnikami zagranicy. Nogami pracuje bez zarzutu, jedynie ręce należałyby nieco poprawić. Nawroty jego są świetne.

Młodzieńca Randorffowa (S. K. L. A.), dziecko prawie, była największą sensacją zawodów. Nie miał konkurencji pokróć pań, popłynął 100 m. stylem dowolnym w przedbiegu panów I, o mały włos, a byłby prześcignął ostatniego z panów. A panowie pływali dobrze, prawie nikt nie robił powyżej 1:20. Czas Randorffowa na setkę 1:31 jest również lepszy od rekordu polskiego, niestety również nie może być uznany z powodu zbyt małych wymiarów pływali.

Randorffowa płynęła czałem Budereniowym pracując nogami bez zarzutu.

Trzecim najlepszym zawodnikiem z kolei był Kallor również ze S. K. L. A. Sąd wynik na setkę w stylu dowolnym 1:11, o sekundę tylko gorszy od rekordu polskiego, a grubo lepszy od rekordu Maerza, zawiadacza on przeważnie swoim nie-spożytej sile i doskonałym warunkom fizycznym. Tęgo czałem technicznie przedstawia się dosyć prymitywnie i wymaga koniecznej poprawy. Wynik Kallora stawia go w rzędzie najlepszych pływaków polskich.

Również doskonałym w pływaniu na płecach okazał się Karliczek z E. K. S., który płynęł pięknym stylem, przytem spokojnie i bez wysiłku.

W skokach dominowali gospodarze, którzy posiadają w tej dyscyplinie najlepsze materiały, zajmując wszystkie miejsca zarówno w konkurencji panów jak i pań.

Giszowice, pomimo zgłoszenia, z niezrozumiałych powodów nie obsadził wielu konkurencji, co spowodowało pewne zamieszanie. Maerz i Kajzerówka, z powodu niedyspozycji, w ostatniej chwili wycofali się z zawodów.

Kierownictwo zawodów sprawowało w rękach p. Berlika, który w tym kierunku wykazał wielkie zdolności. Przedstawiciel Przeglądu Sportowego z Warszawy p. Rother, obecny na zawodach, wyraził się, że nie widział dotąd w Polsce tak dobrze zorganizowanych i tak sprężyście przeprowadzonych zawodów.

Funkcje sędziowskie głównego sprawował p. Bronder, zasłużony kierownik techniczny sekcji pływackiej S. K. L. A., którego utrzymywał i fachowej pracy sekcja ta swój wysoki poziom sportowy przede-

wszystkiem ma do zawiąznięcia.

Wyniki techniczne pow. zawodów przedstawiają się następująco:

200 m. stylem klasycznym panowie:

1. Klaputek S. K. L. A. 3:01,8

2. Nowak I. K. P. Sien. 3:16,6

3. Bitschewald E. K. S. 3:21,6

100 m. stylem klasycznym panie do lat 17:

1. Meuselówna Giszowice 1:53

2. Michaleczykówna I. K. S. Sien. 2:01,7

3. Dziągółówna Giszowice 2:07,4

33 m. stylem dowolnym chłopcy, tylko dla członków I. K. P. Siemianowice:

1. Heidrich 27:1

2. Cichob 30

3. Drobąg 30

Sztafeta 10x33 m. styl. dowoln. panowie:

1. E. K. S. 3:28

2. S. K. L. A. 3:30

3. I. K. P. Siemianowice 3:42

Nurkowanie:

1. Karliczek E. K. S. 49 m.

2. Schenfeld I. K. P. Siemianow. 35 "

3. Kuhnert S. Mewa 33 "

Skoki panowie:

1. Polak I. K. P. Siemian. 189,3 pkt.

2. Walach IKP. Siemianow. 182,3 "

3. Ziaja I. K. P. Siemianow. 161,4 "

Sztafeta 4x100 m. stylem klasycznym panowie:

1. I. K. P. Siemianowice 5:59,9

2. S. K. L. A. Katowice 6:08,8

33 m. stylem dowolnym chłopcy:

1. Lebek S. K. L. A. 25 sek.

2. Beril I. K. P. Siemianowice 26,5 "

3. Perlich Giszowice 26,6 "

33 m. stylem klasycznym dziewczęta niżej lat 14:

1. Michaleczykówna IKP. Siem. 34 sek.

2. Aldorówna Giszowice 35,4 "

3. Kaźmierczak Giszowice 36,4 "

100 m. stylem dowoln. młodziki do lat 17:

1. Durey E. K. S. 1:15

2. Jaszowski S. K. L. A. 1:18,0

3. Włoch I. K. P. Siemianowice 1: "

100 m. nawnazk panowie:

1. Karliczek E. K. S. 1:24,8

2. Pipa Stadjon 1:41,2

3. Trańa I. K. P. Siemianowice 1:41,4

100 m. nawnazk panie:

1. Kajzerówna Giszowice 1:46

Czopówna nie ukończyła biegu, wskutek niedyspozycji.

100 m. stylem dowolnym panowie:

1. Ballor S. K. L. A. 1:11

2. Karliczek E. K. S. 1:12,2

3. Schwana E. K. S. 1:13,4

Dwaj pierwsi zwycięzcy poprawili stary rekord okręgowy.

200 m. stylem klasycznym panie:

1. Ficówna Giszowice 3:47,6

2. Jaskuliszówna S. K. L. A. 3:55,8

3. Ficówna Ema Giszowice 4:13

Na zakończenie programu odbyły się zawody w piłkę wodną, które zakończyły się następującym wynikiem:

I. K. P. Siemianowice — SMewa Świętochł.

8:0 (4:0).

E. K. S. Katowice — Stadjon Król. Huta

11:0 (5:0).

Zawodom przyglądało się zgórą 300 widzów.

PIŁKA NOŻNA.

W Krakowie kombinowana drużyna Podgórze — Legia rozegrała treningowy mecz z Cracovią — przegrywając go po grze obfitującej w szereg bardzo ciekawych momentów, szczególnie po pauzie w stosunku 7:2.

W rozgrywkach o puchar Anglii zaśszło szereg ciekawych sensacji. Trzecia runda tych rozgrywek, w której po raz pierwszy wystąpiły drużyny pierwszego ligi przyniosła cały szereg niespodzianek. Największą była potażka w stosunku 0:1 zeszłorocznego mistrza Bolton Wanderers z Birminghamem. Newcastle United musiał się zadowolić wynikiem remisowym z trzecioklasowym York City. Liverpool przegrał

1:2 z Cardiff City, który spał do Ligi II.

W mistrzostwach Włoch odnieśli zwycięstwa faworyci na całej linii, Torino pokonał Romę 3:2 a Genua — Neapol 2:1 i te dwa kluby prowadzą nadal w mistrzostwie przed Juventusem, który zwyciężył Lazio 1:0.

Węgierska drużyna Ujpesti pokonała w Kairze reprezentację Egiptu w stosunku 2:0.

Niezwykły sukces ma do zasnaczenia węgierska piłka nożna. Oto ze statystyki węgierskiego związku dowiadujemy się iż w bieżącym sezonie zimowym tj. od grudnia do stycznia br. 8 drużyn węgierskich grało za granicą tj.

we Włoszech 30 meczów, w Egipcie 6, Hiszpanji 5, Niemczech 4, Grecji 2 i Szwajcarii 1, czyli razem 48 meczów, z których Węgrzy wygrali 32, nierozegrali 6, a przegrali 10. Stosunek bramek 135:82.

W ciągu ubiegłych dni na boiskach śląskich odbyły się następujące mecze:

Diana — Postsportverein (Bytom) 4:3 (0:2).

Diana wystąpiła z rezerwami. Z powodu śląskiego boiska gra była bardzo utrudniona i przodkowała się nieciekawie.

Przedmecz junjorów pow. klubów zakończył się wynikiem nierozstrzygniętym 3:3.

Slavia — Policjny KS. 5:1 (2:0).

Mecz ten odbył się w Rudzie na boisku *Slawji* i przyniósł niespodziewane zwycięstwo gospodarzom nad stosunkowo bardzo silną drużyną *Policyjnego K. S.*

Mecz junjorów pow. klubów zakończył się wynikiem 2:1 na korzyść *Slawji*.

Amatorski KS. — Żydowski KS. 10:0 (3:0).

Zawody odbyły się na boisku A. K. S. i przyniosły bardzo wysokie zwycięstwo gospodarzom nad młodą i stosunkowo słabą jeszcze drużyną z K. S., pomimo, że A. K. S. wystąpił z licznymi rezerwami.

Naprzód (Ząbże) — Orzeł (Wielowiec) 1:1 (0:0).

Drużyny rezerwowe 2:1.

K. S. 25 Wielowiec — K. S. Chorzów druż. komb. 1:4 (1:2).

Drużyny junjorów 3:0.

K. S. Chorzów — K. S. Kresy Król. Hula 0:0.

Mecz z powodu błotnistej drogi był bardzo utrudniony, Drużyny rezerwowe 6:0.

K. S. Słowian — K. S. Roździeń-Szopieniec 1:3 (1:1).

Zawody odbyły się na boisku K. S. Słowian i przyniosły wynik nierozstrzygnięty, pomimo znacznej przewagi gospodarzy. Świadczy o tem stosunek rzutów 14:1 na korzyść Słowian.

Junjorzy K. S. Słowian zwyciężyli junjorów Roźdz. Szop. w stosunku 4:2.

Ognisko Młodzieży Dokst. — K. S. Bykowień 4:1 (2:1).

Amatorski K. S. — Naprzód (Lipiny) 0:4 (0:1).

Mecz ten odbył się na boisku A. K. S. i przy bardzo sprzyjającej pogodzie i licznie zgromadzonej publiczności, której było zgórą 4000. Obie drużyny grały bardzo dobrze i ambitnie, ludzkie życie zainteresowanie w publiczności. Na początku gry przewagę mieli gospodarze, wkrótce jednak iniejaływa przeszła do gości, którzy też zdołali osiągnąć wysokie zwycięstwo.

Zwycięstwo *Naprzodu* jest w zupełności zasłużone i odpowiada przebiegowi gry. Zwycięzcy przewyższali *Amatorski K. S.* we wszystkich linjach, oraz górowali technicznie i taktycznie.

F. C. — K. S. 06 Ząbże 0:2 (0:2).

Wskutek śląskiego boiska gra była bardzo utrudniona. Obie drużyny grały słabo. Sędziował p. Richter.

Kolejowy K. S. — K. S. 20 Bogucice 8:0 (5:0).

Gra toczyła się przy stałej przewadze drużyny *Kolejowego K. S.*, która obecnie znajduje się w doskonałej formie.

K. S. 06 Mysłowice — Amatorski K. S. 3:4 (1:2).

Mecz odbył się w Mysłowicach. Obie drużyny grały zupełnie równorzędnie. W Mysłowicach szwankował nieco napad, czemu należy przypisać ich przegraną.

Odra Szczyt — B. B. C. Beuthen 0:0.

W wiedzy drużyna *Odry* lawiła w Bytomiu, gdzie rozegrała towarzyski mecz z tamtejszym B. B. C. uzyskując zaszereżony wynik remisowy.

K. S. 07 Siemianowice — K. S. 06 Mysłowice 3:1 (0:1).

Mecz odbył się w Siemianowicach. Mysłowiczanie opadli na siłach w drugiej połowie, czemu zawdzięczają swą przegraną.

K. S. Sparta — (W. Pickary) — I. F. C. Katowice 5:1 (3:0).

Mecz odbył się w W. Pickarach. Drużyna *F. C.* wystąpiła z bardzo słabymi rezerwami, wskutek czego poniosła zupełnie zasłużoną klęskę.

K. S. Dąb — Policjny K. S. 0:0.

Zawody powyższe były dokonaniem przerwy w grze *śląskiego* w swoim czasie zawodów o mistrzostwo śląskie w klasie A i trwały 19 min. Rozgrywka powyższa zakończyła się wynikiem remisowym. Bramki zdobyte w ostatniej minucie przez K. S. Dąb sędzia nie uznał ponieważ piłka została wchwycona do siatki rękami. Wynik więc poprzedni 2:1 pozostaje bez zmiany na korzyść *Policyjnego K. S.*, który nadal utrzymuje się w klasie A na śląsku.

HOKEJ.

Doroczny międzynarodowy turniej hokejowy w Krynicu zgromadził 6 zespołów, a mianowicie team Wiednia, BKE, Budapeszt, AZS. Warszawa, Pogoń Lwów, Legia Warszawa i Połacka drużyna kombinowana. Skład zatem był identyczny jak w zeszłym roku, lecz układ sił zmienił się bardzo poważnie.

Turniej rozpoczął się w dniu 20 grudnia z. r. a poszczególne zawody dały następujące wyniki.

Team Wiednia—Pogoń 4:2. Pogoń jako przeciwnik zupełnie równorzędny nie zasłużyła na przegraną, wynik remisowy byłby sprawiedliwym zakończeniem zawodów.

Team Wiednia—Drużyna kombinowana 5:0. Drużyna polska z początku gry grała zupełnie dobrze, zwłaszcza Sabinowski i Skołowski, w trzeciej tercji opadła zupełnie na siłach.

BKE—Pogoń 4:0. Pogoń grała znacznie

słabiej niż z Wiedniem i musiała przegrać, jednak nie w tak wysokim stosunku. AZS—Legia 5:1. Pierwszy występ mistrzowskiej drużyny oszukiwany był z wielkim zainteresowaniem. Drużyna AZS nie zawiodła pokładanych w niej nadziei i grała jak za swych najlepszych czasów, zwłaszcza Tupaleki i Adamowski.

Drużyna kombinowana—Legia 2:0. Legia grała słabo i nieambitnie, to też przegrać musiała z bardzo żywo grającym ze-

spolem kombinowanym, w skład którego weszli Stęgowski - TRS, Zieliński - Gracovia, Sokołowski - Lechia, Marchewczyk - Gracovia, Sabinowski - LTL i Kowalski - Gracovia.

AZS.—Warszawa—drużyna komb. 2:0. Drużyna warszawska grała słabo i jedynie Kowalski, Krygier i Czaplinski stali na wysokości zadania. Natomiast ze spół kombinowany grał lepiej niż na pierwszych meczach i zagrał poważnie drużynie AZS-u.

BKE.—team Wiednia 0:0. Gra prowadzona była w ostrym tempie i nieraz nawet dość brutalnie. Lepszym nieco był zespół wiedeński.

Team Wiednia—Legja 6:1. Drużyna Legji grała bardzo słabo, zwłaszcza bramkarz Sachs i obrońca, natomiast napad w którym najlepszym okazał się Szenajch nie miał szczęścia. Wiednia był lepszy technicznie i szybszy i wygrał zasłużenie.

AZS.—BKE 3:2. Było to jedno z decydujących spotkań, przyczem AZSowi sprzyjało szczęście, bowiem zwycięska bramka padła samobójczo. Tempo gry niezwykle ostre, w trzeciej tercji osłabło znacznie.

Pogoń—drużyna komb. 1:1. Drużyna kombinowana była lepszą w polu od przeciwnika, który jednak okazał się bardziej zgrabny.

BKE.—Drużyna komb. 5:2. Miho doskonałej gry w pierwszych dwóch tercjach i koncertu ze strony Stęgowskiego w bramce, Polacy nie zdołali się utrzymać w ostatniej tercji i zostali pokonani.

AZS.—Team Wiednia 2:1. Był to decydujący mecz turnieju. Obie drużyny walczyły niezwykle ambitnie zwłaszcza AZS, który był nieco słabszy taktycznie.

Legja—Pogoń 1:0. Zacięta walka o pięć miejsc trwała cały czas gry i dopiero w ostatniej tercji celny strzał Pastockiego zadecydował.

BKE.—Legja 3:0. Drużyna węgierska przewyższała Legję pod względem kombinacyjnym i wygrała zasłużenie.

AZS.—Pogoń 4:1. AZS. grał bez Kowalskiego i Krygiera, których zastępowali bracia Zohroway.

Pogoń niezwykle ambitna nie mogła jednak sprostać przeciwnikowi.

Ostateczna punktacja turnieju przedstawia się następująco: 1. AZS. 30 pkt. 2. Team Wiednia 7 pkt. 3. BKE. Budapest 7 pkt.

W Zakopanem odbył się turniej hokejowy z udziałem klubów okręgu krakowskiego. Pierwsze miejsce zajęła drużyna Gracovii, która okazała się najlepszą zespołem całego turnieju uzyskując w trzech grach 4 punkty przy stosunku bramek 7:4.

Polska reprezentacja hokejowa w składzie Stęgowski, Kowalski, Adamowski, Krygier, Tapalski, Sabinowski, wyjechała w dniu 15 stycznia na mistrzostwa w Chamonix.

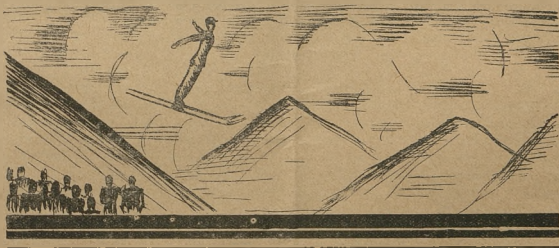
Reprezentacja hokejowa Angli rozegrała dwa spotkania w Wiedniu z Wiener E. V. i wbrew oczekiwaniom wywalczyła wyniki nierozstrzygnięte 2:2 i 1:1.

Mistrzostwo hokejowe Niemiec zohyl po raz dwunasty Berliner S. C. bijąc swego najgroźniejszego przeciwnika Brandenburg 9:1.

Najpoważniejszy turniej hokejowy Europy — puchar Spenglera w Davos zakończył się zwycięstwem czołowego klubu praskiego, Lwa Tennis Clubu Praha. Drużyna czeska była właściwie równą reprezentacji Czechosłowacji, gdyż została wzmocniona świetnym obrońcą Dorazilem. Przeciwnikiem Czechów w finale dawoskim był Davos H. C. pogromca Berliner S. C.; trzykrotnego zwycięzcę pucharu Spenglera. Mecz po bardzo interesującej i stojącej na wysokim poziomie grze zakończył się wynikiem 3:2 na korzyść Czechów. Bohaterem spotkania był jak zwykle Malecra, którego świetna gra zadecydowała o zwycięstwie drużyny czeskiej.

Świetna drużyna hokejowa Kanady, najlepszy zespół na świecie, w dalszym triumfalnym pochodzie po Europie zmierzyła się z mistrzem Europy, drużyną Szwecji bijąc ją bezapelacyjnie dwukrotnie w stosunku 2:0 i 6:0.

Kanadyjczycy dowiedli ponownie, iż w hokeju na lodzie są nie do pokonania i drużynom europejskim brakuje jeszcze dużo, by która z nich mogła się poszczycić przynajmniej remisowym wynikiem z nie-zrównanymi Kanadyjczykami.

NARCIARSTWO

W Zakopanem rozegrano zorganizowane przez Wisłę zawody narciarskie pod nazwą „Memoriał im. ś. p. por. Wójcickiego”. W zawodach tych wzięło udział bardzo wielu zawodników.

Wyniki tych zawodów przedstawiają się następująco:

Bieg pan na 6 km. 1. Stepkówna — SNTT. 2. Giewontówna Zofia — Strzelec. — 3. Fischerowa Janina — SNTT. — W biegu tym nie brała udziału najlepsza nasza zawodniczka Staszek — Polankówna.

Bieg wojkowy 24 km. rozegrany był w grupie szeregowych i oficerów.

Do grupy szeregowych staowało 14 zawodników. Oto wyniki: 1. szer. Kuraś Józef — dyon samochodowy — godz. 1.56.25. 2. kpr. Kozik Jan — 4 psp. — 1.58.38. 3. strzelec Luszczyk Jan — 4 psp — 2. 02. 16. 4. strzelec Fieck Bronisław — Szkoła wysokogórska — 2. 05. 05. —

W biegu oficerskim pierwsze miejsce zajął por. Adam Kasprzyk z 21 pułku artylerji polowej w czasie 2. 08. 22. drugie miejsce por. Józef Zieliński — 4 psp. — w czasie 2. 13. 12. Poza konkursem w biegu wojskowym Kawa — AZS. — uzyskał czas i godz. 49 min.

Bieg główny 17 km. dał wyniki, Czech Bronisław — SNTT. — 1. 14. 42. w znakomitej formie, 2. Michalski Stanisław — SN. Wisła — 1. 18. 39. 3. Motyka Zdzisław — SN. Wisła.

Ogółem klasyfikowanych w biegu indywidualnym i złożonym było 43 zawodników. Zwycięstwo Bronka Czecha było bezapelacyjne. Senzacją była porażka braci Szostaków, z których Karol przyszedł 18-ty, a Antoni 29-ty.

Pierwszy tegoroczny występ triumf narciarzy z granicą przyniósł odrazu sukcesy. Bronek Czech powtórzył zeszłoroczny wyczyn, zdobywając w Smo-

kowcu pierwsze miejsce i dołączając do zeszłorocznego lauru mistrza HDW. tytuł mistrza Smokowca.

Wprawdzie w roku bieżącym konkurencja nie była tak silna, załrąko na starcie Runda, Nemeckiego, Ettacha i innych asów, jednak czołowi Niemcy czeszy z Karpathenvereinu stawili się prawie w komplecie i zwycięstwo nad nimi przynosi naszemu narciarstwu wielki zaszczyt.

Do biegu 16 km., którego trasa według twierdzeń zawodników wynosiła znacznie więcej bo około 18 km., stanęli z naszej strony Broniek Czech, Kawa, Zdźisław Motyka i Ustupski. Najgroźniejszym przeciwnikiem okazał się Bujak Franciszek z Karpathenvereinu i Purkert.

Pierwsze miejsce zajął Bronisław Czech uzyskując czas 1.37, 02 i przychodząc do mety w doskonałej formie. Franciszek Bujak groźny przeciwnik Bronka wyciągnął ładny czas 1.38.17, który pozwolił mu zająć drugie miejsce. Trzeci przyszedł Zdźisław Motyka — Wisła — w czasie 1.43.09. Purkert odstąpił od biegu, niwecząc ostatnie nadzieje gospodarzy na zwycięstwo w kombinacji.

W II. klasie tryumfował Ustupski zwyciężając w czasie 1.47.07, przed Heinem i Banjosem. W klasie seniorów zwyciężył kierownik naszej ekspedycji Kazimierz Schiele, uzyskując czas 1.51.45 sek.

W biegu juniorów zwyciężył znowu Polak Marusiarz Stanisław w czasie 1.3.34.

W biegu pań zawodniczka nasza Stopkówna, wskutek złego smarowania nart zajęła dopiero trzecie miejsce.

Następnie odbyły się skoki. Zawodnicy nasi skakali pewnie, zwłaszcza Broniek Czech, który wobec rezygnacji Purkerta z biegu miał pewnie pierwsze miejsce w kombinacji. Purkert, który w bieżącym roku wcale nie trenował skakał świetnie.

Ostateczne wyniki przedstawiają się następująco: 1. Purkert nota 340.5 pkt. skoki 39.43 i 47, 2. Bron. Czech nota 327.27, skoki 40.43 i 40 mtr, 3. Józef Lankosz nota 230.7, skoki 35.36 z upadkiem i 36 mtr.

Na podstawie tych wyników bezkonkurencyjnym zwycięzcą w kombinacji został Broniek Czech, zdobywając tytuł narciarskiego mistrza Słowaczyny.

W Zakopanem rozegrany był po raz pierwszy w Polsce drużynowy konkurs skoków o puchar „Braci Schiele”. Warunki śnieżne doskonałe. Startowało 28 zawodników, przyczem zabrakło najlepszych skoczków, jak Czecha, Karola Szostaka i Rozmusa. W pierwszym dniu pięknie skakał Marusiarz. Wyniki pierwszego dnia: 1. Marusiarz nota 18.48.33, skoki 49.53 i 51, 2. Szostaka

Antoni nota 16.438, skoki 48, 40 i 44. 3. Mietelski Wl. nota 16.2166, skoki 41, 41 i 47. — W drugim dniu wyniki były następujące: Mietelski Władysław nota 16.5333, skoki 35.43 i 48 mtr., 2. Szostak Antoni nota 16.0166, skoki 33.39 i 42.3. Lankosz Józef KTN. — Lwów — nota 15.2500, skoki 34.36 i 42.

W klasyfikacji drużynowej zwyciężyła SNPTT. 87.749 pkt.

II. akademickie Igrzyska zimowe w Davos zostały zakończone konkursem skoków, który wygrał Władysław Niemcy — osiągając 50 i 50 m.

W ogólnej klasyfikacji Igrzysk zimowych zwyciężyły 1. Włochy 56 punktów, 2. Niemcy 45 punktów, 3. Austria 40 pkt.

Mistrzostwa narciarskie Anglii rozegrano w Mürren przyniosły w biegu zjazdowym zwycięstwo Mackintoshowi przed wicemistrzem zawodów w Zakopanem, Bracknem, w slalomie wygrał Bracknen przed Kackintesem.

Rudstadtstuen, znakomity narciarz norweski, zwycięzca Helmen-Kollen i Lahti, osiągnął pierwszy sukces w bieżącym roku bijąc na 13 km., w czasie 42 min. o 42 sek. Sturga i Jorgenssona.

Największym biegiem zjazdowym świata jest bieg o t. zw. puchar „Inferne” w Mürren. Różnica wzniesień wynosi 2400 m., a ostatnie 700 m. stawia niezmierne wprost wymagania techniczne zawodnikom.

Na czasie.

MUSZKIET

PAN DYREKTOR TO JA...

SEN NOWOROCZNY NA TEMAT PAŃSTW. W. F. i P. W.

I.

Ludzie mówią, że o rzeczach poważnych niewolno inaczej mówić jak tylko poważnie. Więc o rzeczach wojskowych, po wojskowemu, o rzeczach naukowych, po naukowemu, a o rzeczach sportowych po... sportowemu.

Jestem innego zdania.

Uważam, że właśnie o rzeczach poważnych należy mówić na... wesoło, a o rzeczach humorystycznych — mówić poważnie, naukowo, wtedy jak w elektryczności, zawsze będziemy mieli dwa bieguny: jeden dodatni i jeden ujemny, a zatem krąg będzie zamknięty i osiągniemy maksymalne napięcie.

Będzie wtedy bardzo silna iskra, która musi wywołać zainteresowanie i chęć poznania bliżej pojawiającego się zjawiska.

Zjawiskiem wywołującym zainteresowanie u każdego człowieka, mającego żyłkę sportową lub wojskową, jest oczywiście Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego, którego zamiary, którego działania, nie może niezwracać i nie pochłaniać uwagi tłumy obywateli, pragnących widzieć Polskę zdrową i silną fizycznie i a noszoną w obywateli zdolnym i gotowym do jej obrony.

Nie tedy dziwnego, że i ja, pionek na szachownicy życia i przysposobienia wojskowego, gdy mowa o P. U. W. F. i P. W. zamieniam się cały w słuch i w uwagę i że nie tylko na jawie, lecz nawet i we śnie kołaczą mi się po głowie litery: w. f. — p. w., w. f. — p. w....

I oto wyobraźcie sobie Szanowni Czytelnicy, że w noc Sylwestrową, kiedy to Stary rok, potrząsając siwą brodą ustępuje

miejsca Nowemu, choć dopiero jest kilkunastominutowym bachorkiem, miałem sen z którego treścią pragnę zaznajomić tych wszystkich co pismo nasze „Na Straży” czytają i jego zawartością się interesują.

Śniło mi się ni mniej ni więcej jak tylko, że zostałem mianowany DYREKTOREM P. U. W. F. i P. W.

Przysięgam, że prawda: „Pan Dyrektor to ja”!!!

Uj... zacząłem ja robić porządek w urzędzie.

Pierwsza rzecz to sprawy personalne oczywiście... Cały personel zmieniłem do gruntu. Wszystkich referentów wysłałem na powiaty. Mianowałem ich komendantami powiatowymi i sekretarzami Komitetów p. w. i w. f.

Mówię Państwu ludzie się chcieli strzelać z rozpacz, ale byłem nieublagany, niech zobaczą, niech się sami naocznie i własnoręcznie przekonają, co to jest praca komendanta powiatowego... niech się sami naocznie przekonają kto, co i jak, niech sami spróbują tego chleba.

Do Urzędu natychmiast namianowałem ludzi z linij, t. j. tych którzy lata całe i zęby swoje zjedli na p. w. i w. f., w pracy realnej, na dołach i tam istotę rzeczy na swojej skórze poznali.

Zmieniłem również nazwę „Urzędu”.

Nazwałem go „Komenda Główna Przysposobienia Wojskowego”. Tytuł „dyrektor” zamieniłem na słowo: „Komendant”.

Kalkulowałem w ten sposób:

Wychowanie fizyczne jest podstawą przysposobienia wojskowego. W. F. nie jest celem, lecz środkiem. Natomiast p. w., to już cel, to dążenie rzeczowe, to przy-

szłość Armii Milicyjnej, to idea obrony kraju, a więc nawet w tytułach urzędów powinniśmy podkreślać cel a nie środek prowadzący do celu. Unikniemy mieszanina pojęć i zastanawiania się ludzi nad pytaniem: co ważniejsze: p. w. czy w. f. Tymczasem jak życie stwierdza p. w. pochłania w. f., jak szczupak kielbika i tam w żołądku go wzmacnia, ale nigdy połknęły kielbik nie będzie szczupakiem, tak jak w. f. nigdy nie będzie celem, lecz środkiem na drodze p. w., które ma podstawową ideę obrony kraju.

Po uczynieniu porządku w samym urzędzie, przepraszam, już teraz w komendzie, wydałem manifest do podległych mi komend w którym sprzecyżowałem wytyczne, według których miała dalek w p. w.,

II.

A więc przede wszystkim pragnąc ludzi zatrudnić, poleciłem budować warsztaty pracy, przy którychby się mógł pomieścić każdy obywatel pragnący wziąć udział w p. w.

Warsztatami tymi miały być:

- a) przede wszystkim strzelnice małokalibrowe,
- b) boiska dla ćwiczeń związanych z p. w.
- c) ringi bokserskie,
- d) pływalnie i szkoły pływania.

Wychodząc z założenia, że moja Komenda p. w. nie może się rozpraszać na sporty, sportki małe, czy duże, a niemające nic wspólnego z robotą p. w.

Przecż więc z luksusowymi i reprezentacyjnymi stadionami, kortami i basenami z których korzysta każdy klub prywatny, hołdując zasadzie sport dla sportu, lub

dla przyjemności, a dla organizacji p. w. nicma tam miejsca, lub jeśli jest, to w takiej formie że człowiek szanujący się z tego nie skorzysta.

Takie „inwestycje" to rzecz organizacji prywatnych, klubów mniej lub więcej arystokratycznych, którym się moja Komeida zajmować nie ma prawa. bo rzeczą p. w. są masy a nie specjaliści — sportowcy dla przyjemności własnej.

Poleciłem popierać i subsydować tylko sporty mające t. z. podstawę p. w. a więc:

1. strzelanie, małokalibrowe i z broni wojskowej, w każdej formie.

2. sport marszowy, czy marszobiegowy, z którym związana jest lekkoatletyka przygotowawcza, **ale** która nie może nie obchodzić, gdyż jest tylko środkiem do marszu, tak jak marsz jest narzędziem przygotowującym dobrego, piechura i nie więcej.

3. sport bokserski dla wszystkich; poleciłem budować ringi na każdym podwórku szkolnym, na każdym podwórku fabrycznym, w każdym domu i ogródku, bowiem tylko „szlachetna sztuka władania własną pięścią" wykształci nam odpornego, silnego i dobrego **żołnierza**, obrońcę kraju.

4. naukę pływania, nie sport pływania. Sport pozostawiam specjalistom, dlatego też każdy obywatel z p. w. **musi** umieć pływać, bowiem pływanie tak jak i maszerowanie jest niezbędnym warun-

kiem osiągnięcia poziomu dobrego piechura. Więc nie budowa basenów i pływań z plażami dla moździerzy i znużonej rzeszy miejskiej, lecz w każdym miejscu gdzie jest woda nadająca się dla kąpielii stawiać lekkie pływalnie dla nauki pływania i **uczyć przymusowo** każdego cywilnego bubka pływać. Więc precz z takimi pływalniami z których tylko specjaliści-sportmeni korzystać mogą. Z takich ludzi p. w. nie będzie miało pociechy. Niech się rozbudowują własnymi środkami a pieniądze państwowe muszą iść dla mas i wyłącznie dla celów p. w.

Propagowanie sportów takich z którymi się moglibyśmy popisywać zagranicą, dla utrzymywania powagi państwowej, oddałem Panu Ministrowi Spraw Zagranicznych, to jego resort i o niczem więcej nie chciałem słyszeć. Nie o elitę mi chodziło, lecz o masę, o ogólny poziom — średni sportu i to jedynie w kierunku porządanym dla p. w.

Nagrody, odznaki i inne splendory społeczne przeznaczyłem tylko na strzelanie, za maszerowanie, za boks i za pływanie.

Koniec. Kto chce uprawiać inne sporty — proszę, ja nagradzam tylko te sporty które są sportami p. w.

Oczywiście powstał lutelek z tego powodu w całej Polsce, ale ja sobie bimbałem z tego po-

nieważ w bardzo krótkim czasie szeregi p. w. wzrosły niepomierzenie, a moją największą nagrodą jaką uzyskałem za swoją pracę, było podziękowanie Pana Ministra Spraw Wojsk., który oświadczył publicznie, że materiał rekrucki który otrzymują pulki jest 95% przygotowany do natychmiastowej akcji wojennej: umieją dobrze, szybko i celnie strzelać, umieją dobrze maszerować i biją się jak djabły, chociaż tylko miedzy sobą. Zmniejszyło się pijaństwo i choroby weneryczne. Pan Minister zaznaczył przytem, że wnosi projekt do Sejmu o skróceniu służby wojskowej do jednego roku, bowiem przygotowanie fizyczne rekruta jest tego rodzaju, że rok jeden obowiązującej służby wojskowej wystarcza zupełnie na uzupełnienie ćwiczeń formalnych i polowo-taktycznych powołanych do służby czynnej obywateli.

Że się zmniejszyła frekwencja na kortach tenisowych, że piłka nożna trochę podupadła, że mniej się opłaca bieganie po bieżni to mnie nie martwiło. Rekordy o które mi chodziło dla p. w. i tak były w posiadaniu mojem, czyli moich „pewiałków" więc co mi tam...

Wreszcie po latach trudów na stanowisku K-ta Gł. p. w. zadynował mi na szyi „komandor" Polonja Restituta i... tu się obudziłem, trochę spocony i speszony, a ty mi ciurkiem pociekły z oczu, że to tylko sen był.....

Dział informacyjny.

ZBIÓRKA NA FUNDUSZ WALKI ZE SZPIEGOSTWEM.

Odezwe płk. dypl. Florka, komendanta korpusu kadetów ok. 1 we Lwowie zamieszczamy, licząc, że znani ze swego patriotyzmu i ofiarności członkowie przysposobienia wojskowego na Śląsku, na apel ten serdecznie odpowiedzą.

Wzywamy wszystkich, komu drogie jest bezpieczeństwo naszej Ojczyzny do jaknajliczniejszych — choćby najdrobniejszych ofiar na fundusz walki ze szpiegostwem dla Naszego Wodza Marszałka Józefa Piłsudskiego!

Ofiary należy składać na konto „Na Straży” P. K. O. 305-300. Po ogłoszeniu w piśmie, kwoty wpłacone przebrane będą do Centralnego Komitetu Zbiórki Funduszu na walkę ze szpiegostwem dla Marszałka Józefa Piłsudskiego.

ODEZWA!

Gdy ktoś mądry powie ci przyszłości:
„Muru głowę nie przebijesz — nie wierz temu!”
Marsz. Piłsudski.

Federacja Polskich Związków Obrońców Ojczyzny w dniu 11 listopada 1929 r. wprężyła Panu Marszałkowi Ministrowi Spraw Wojskowych pierwszy milion „na walkę ze szpiegostwem”.

Zbiórka drugiego miliona — w toku!

Korpus Kadetów Nr. 1. we Lwowie, jako Zakład wojskowy o charakterze P. W. — WZYWA WSZYSTKIE SZKOŁY WOJSKOWE I PRZYSPOSOBIENIE WOJSKOWE DO ZAWODÓW.

Prosimy na start!

Zwycięzca formacji, która w czasie od 1 stycznia do 5 marca 1930 r. złoży największą kwotę.

Prosimy Komitet Zbiórki Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny o objęcie roli Komisji Sędziowskiej tych zawodów.

Redakcje: Polski Zbrojnej, Strzelca oraz regionalne organy P. W. i W. F. prosimy o ogłaszanie list składowych z podaniem formacji, która dokonuje zbiórki.

Na starcie — nikogo z nas nie zabraknie!

Na szlaku zawodów — nikt nie może „ustać”. Wszyscy dążyć będziemy, by w najlepszych warunkach dojść do „mety”. Gremjalną naszą ewentualną „nawie”, stwierdzimy, że stoiny zawsze do dyspozycji naszego Wodza, że niema dla nas trudności, którychbyśmy dla dobra Państwa nie potrafili na Jego rozkaz przełamać!

L w ó w, dnia 31 grudnia 1929 r.

Komendant Korpusu Kadetów Nr. 1.

Florék, płk. dyplom.

ZJAZD SEKRETARZY WOJ. KOM. W. F. I P. W.

W czasie od 16 do 20 grudnia 1929 r. odbył się w Ministerstwie Spraw Wojskowych zjazd sekretarzy Woj. Komitetów Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego oraz komendantów ośrodków wych. fiz.

Obrady pod przewodnictwem Dyr. Państw. Urz. W. F. i P. W. płk. dypl. Kilińskiego oraz nacz. Wydz. Wojsk. Min. Spraw Wewn. ppłk. Nowowiejskiego, poświęcone były zagadnieniom nowej organizacji władz P. W. i W. F. W czasie powyższego obrad wygłoszono następujące referaty:

Dyrektor Państw. Urz. W. F. i P. W. płk. dypl. Kiliński, zagajenie. — Mjr. dypl. Wadolkowski: Wytęcznie współpracy ze społeczeństwem i stowarzyszeniami w. f. i p. w. — Przerwa. — Mjr. Zielkiewicz: a) Zasadny w. f. i p. w., b) Metody wyszkolenia. — Kpt. Int. Puławski: Ogólne zasady zaopatrzenia prac p. w. i w. f. z budżetu państwowego i społecznego. — Przerwa. — P. Wittekówna: Zadania przysposobienia kobiet do obrony kraju. — P. Prazmowska: Stowarzyszenia kobiece; wychowanie fizyczne kobiet zawodowo pracujących; szkolenie instruktorek w. f. k. — Przerwa. — Mjr. Bobrowski: Rola

Uczestnicy zjazdu Sekretarzy W. F. i P. W. w Warszawie.

Kierowników sekretariatów Wojew. i Pow. Komitetów P. W. i W. F. i ich współpracowników z wojskowymi władzami w t. i p. w.

Ponadto członkowie zjazdu zwiedzili urządzenia Centr. Inst. W. F. i P. W. oraz zapoznali się z pracą ośrodka W. F. Okr. warszawskiego.

Z ramienia śląskiego Woj. Komitetu W. F. i P. W. uczestniczył Naczelnik Wydziału Wojsk. Roln.

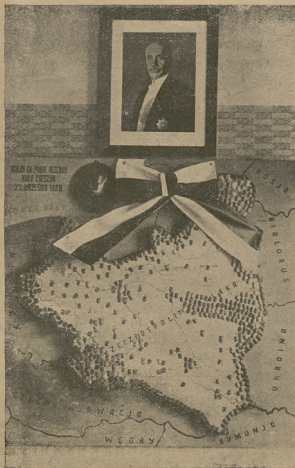

SZTANDAR KOŁA CIESZYN.

ODPRAWA PODOFICERÓW REZERWY.

* Dnia 2 lutego o godz. 10 rano w Gimnazjum Żeńskim przy ul. Zjednoczenia nr. 3 odbyła się odprawa wszystkich kół podoficerów rez., oraz nie stowarzyszonych na którą to zaprasza się. Ze względu na bardzo ważne sprawy, jakie będą poruszane — uprasza się o jaknajliczniejszy udział.

Z koła Cieszyn. Działalność Koła O. Z. P. R. w Cieszynie rozpoczęła w dniu 1 sierpnia 1927 r. zdążyła w rozwoju swym dużymi krokami naprzód. Nakreślony plan pracy statutem i zasadami organizacyjnymi jest przez członków a w szczególności przez zarząd koła skrupulatnie wykonywany. Koło Cieszyn liczy obecnie 143 członków czynnych. O żywotności koła świadczy 25 odbytych posiedzeń zarządu koła, każdorazowe zebrania członków koła przy dość silnych obsadach, oraz branie czynnego udziału w życiu innych społecznych organizacji. Koło posiada piękny lokal, mieszczący się w gmachu hotelu „Pod Bratnym Jeleniem”. Lokal udekorowany jest pięknymi portretami: Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, p. Marsz. Józefa

Tablica pamiątkowa z poświęcenia sztandaru.

Piłsudskiego, p. Wojewody dr. Grażyńskiego oraz wieloma cennymi pamiątkami wojennymi. Pięknie ozdabia również lokal tablica pamiątkowa poświęcenia sztandaru ułożona w formie mapy granic Rzeczypospolitej obwiedzioną na granicach pamiątkowymi gwóźdźkami. Koło ufundowało sobie poza sztandarem 5 szabel i flober. W dziedzinie oświatowej zarząd koła nie szczędzi trudów, założono bowiem bi-

bliotekę, posiadającą już dziś około 800 dzieł w jednokowej oprawie i o treści naukowej. Członkom swym koło dopomogło do umundurowania się, tak, że dziś Koło Cieszyn liczy 40 członków umundurowanych. Skład zarządu koła tworzą koledzy: Karamza — prezes, Bujak — sekretarz, Węglorz — zast., Gałęz — skarbnik, Klajsek — zastępcę, Tomczek — komendant i Węglorz Teodor — zastępcę.

Zarząd Koła Cieszyn.

1. OBOZY ROBOTNICZE W. F. i P. W. MŁODZIEŻY PRZEDPOBOROWEJ.

W miesiącu lipcu i sierpniu b. roku zostaną uruchomione obozy robotnicze Wychowawia Fizycznego i Przystosowania Wojskowego dla młodzieży przedpoborowej. Umundurowanie, zakwaterowanie, wyżywienie oraz przejazd na koszt skarbu. Na obozy mogą się zgłaszać członkowie P. W., hufców szkolnych; dokształcających, przemysłowych, górniczych i innych, oraz org. P. W. jak również młodzież nieprzynależąca do żadnych org. (nie stowarzyszona) od lat 16 do lat 20.

Obozy są przewidziane w bardzo pięknej okolicy górskiej i mają za zadanie w pierwszym rzędzie poratowanie zdrowia oraz są przewidziane bardzo lekkie ćwiczenia z zakresu W. F. i P. W. — Po

ukończeniu obozów każdy uczestnik otrzyma świadectwo Przystosowania Wojskowego I wzgl. II stopnia w zależności od okresu jaki uczęszczał na ćwiczenia P. W.

Obozy są przewidziane w następującym czasie:

1. obóz od	1.	7.	do	14.	7.	1930 roku.
2. " "	17.	7.	"	30.	7.	" "
3. " "	1.	8.	"	14.	8.	" "
4. " "	16.	8.	"	29.	8.	" "

Przystępując do organizacji obozów robotniczych ma się na względzie wykorzystanie dwutygodniowego urlopu w obozach na świeżem powietrzu a który to urlop każdemu z robotników przysługuje względnie pracodawca chętnie dany urlop udzieli. Zgłoszenia, co do terminu z podaniem kieleży kto chciałby wyjechać na dany obóz

z zaznaczeniem w której porze danego miesiąca pojedynczo, względnie przez Związki z terenów Królewska Huta, Nowych Hłajduk, Klimzowa, Chorzowa i Państwowej Fabryki Związków Azotowych, należy kierować do Powiatowej Komendy P. W. Król. Huta ul. Bytomska nr. 11 w terminie do dnia 1 marca 1930 r.

2. KONKURS NA WYDZIERŻAWIENIE RESTAURACJI NA STADJONIE W. F. i P. W. w KRÓL. HUCIE.

Rozpisuje się konkurs na wydzierżawienie restauracji na Stadjonie W. F. i P. W. na okres 3-letni. Bliższe informacje udziela Powiatowa Komenda P. W. Król. Huta, ul. Bytomska nr. 11 w godzinach od 8 do 11 każdego dnia oprócz niedziel i świąt.

Uczestnicy Walnego Zebrania P. Z. B. w Katowicach.

DODATEK LITERACKI.

Redaguje: Komitet red. Koła Literatów na Śląsku.

HANKA KŁOSIŃSKA

D O K A D. REFLEKSJE STAREGO LITERATA.

Po wielu latach szaleńczych uniesień i szalonych bojów olimpijskich, po wielu latach krzykliwej sławy i zamętu pochwał... wracałem do kraju.

Nie wiozłem ze sobą ani białych bzów, które mi przyjaciele przynieśli na pożegnanie, ani też róży szkarłatnej, którą mi rzuciła czarnoooka ukochana wnuczka moja... ani dyplomów honorowych, i odznaczeń zdobytych w służbie u obcych, ani ozdobnych tomów moich dzieł pisanych w cudzej mowie...

Wszystko rzuciłem i zapomniałem po drodze.

spojrzeniami kobiet, co leciały za mną w tę drogę, rozkochane... w słów moich artystycznym pięknie, w wierszy moich natchnionej formie, w migotliwości mej fantazji i w wiecznie młodej i wiecznie żywej sławie mojej...

A może byłem zmęczony tęsknotą za wnuczką ulubienicą? Sam nie wiem. Jak każdy literat miałem kapryśną, wrażliwą duszę i zazwyczaj wielu moich uczuć nie umiałem nazwać...

Były tak skomplikowane, chaotyczne i niejasne, że stokroć wygodniej było nie szukać ich rozwiązań. A może ja byłem zmęczo-

jący mnie podejrzenia. Biedne chłopczyko nie wiedziało, że literaci to nieubлагani myśliciele i nastroju, że nawet w głuszy świetlanej kościoła, w pustce polnej drogi, czy w chaosie wielkich dworców kolejowych szukają natchnień i wzruszeń...

— Słuchaj mały, — spytałem go łaskawie wskaż mi jakieś zaciszne coupe, gdzie byłbym sam na sam z dwójgiem ludzi. Muszą być młodzi i piękni. On i Ona... Rozumiesz?...

Popatrzył na mnie, jak na opętanego przez złe duchy, a ja tylko byłem opętany chęcią obserwacji.

Niosłem Polsce w upominku tylko serce niezmiennione, kochające i wierne. Serce starca, które biło jak młode za każdą zgłoską rodzimych słów. Serce entuzjasty i serce marzyciela!

Serce SYNA! . . . .

Byłem zmęczony bardzo... Może podróżą, może smutkiem pożegnań, może radością powitań i powietrzem ojczystym, może

ny brakiem wrażeń, samotnością? Literaci, kochając samotność tylko wtedy, gdy tworzą, pozatem straszają ich ona swą bezwartościową pustką.

Na najbliższej stacji opuściłem swój wagon i rozpocząłem określną wędrówkę wzdłuż pociągu. W przerażonych oczach bagażowego, który dźwigał za mną moje kufry, wyczytałem jakieś potępia-

Odpowiedział jednak:

— Jest takich dwoje panie, takich szukasz. Są młodzi i piękni, ale ich droga nie wiedzie do Warszawy, jadą w przeciwną stronę.

Nie nie szkodzi, chłopcze, kufry moje odeślesz do Warszawy, ja zaś... pojadę z nimi.

Cóż mi zależało na stracie godzin i czasu, a może i pieniędzy? Byłem bogaty, więc mogłem

sobie pozwolił i na kosztowniejsze kaprysy. Cóż mi zależało na owej garście artystów czy dziennikarzy, którzy mnie oczekiwali na dworcu warszawskim... Byłem już w tym wieku, że cisza mi droższa niż oklaski, a zdobycie pomysłu, czemś daleko większem, niż nagrody literackie. Słowem, życie moje liczyłem na chwile natchnień a nie na chwilę hołdu. Żyła we mnie starcza mądrość która wie, że jej ostatnie słowa mają być najpiękniejsze...

Cóż zaś mogło być wdzięczniejszym tematem jak powieść o dziewczynie i chłopcu, którzy byli piękni, młodzi i smutni? Jest więcej czaru w młodym smutku, niżli w chwale lat dojrzałych...

Wszedłem do wagonu. W zapadającym mroku wieczornym przedziwnie subtelnie i miękko, kładły się nachylone ku sobie profile młodych. Postacie ich wycinały się smukle jak szkice z fantastycznej, japońskiej bajki. Ona miała urok pierwszej wiosny za-

klęty w rysach, on oczy pełne owej kuszącej i władnej sily, jaką stwarza tylko wielka miłość, a w zarysie ust ów zmierzchowy tragizm, bolesne załamanie, jakie cechuje tylko ludzi, którzy przywykli zwyciężać, a w połowie drogi ponieść klęskę...

Jej wzrok czepiał się jego twarzy i całował ją tak jakoś niewinnie i bezgrzesznie, jak dziecko całuje ręce matki...

(Ciąg dalszy nastąpi).

Borys Staw

ZAPOMNIANA RADOŚĆ.

Chciałbym napisać o zapomnianej radości —
Co opuściła mnie kiedyś — zda się na zawsze.

Chciałbym — bo dzisiaj we mnie jakiś blask zagościł, Jakiemś dalekiem od swych rozmyślań łązawych —
Życie się zdało przez chwilę jakimś ciekawszem, I jakimś obcym od moich codziennych smutków.

Dzisiaj zapragnąłem dla duszy nowej oprawy — —
Wycelowany przez słońce, w cichym, podmiejskim ogródku.

SAMOBÓJCA.

W oknie starego domu — utopił się księżyc —
Stary, łysy rozpustnik, łgarz i pijanica:
Pewnie go pochowają bez asysty księży —
Bo coś rzekłaby nato wzburzona ulica?...

Leży jasnym refleksem w mroku samobójca —
A ludziska się patrzą martwemu ciekawie:
O, już ci nie pomoże — nawet święta Trójca — —
Poco tyś się księżycu — tak z gwiazdami bawił?...

Al. Kor. Dobrowolski.

ZBÓJ Z ORŁOWA.

II.

Jednak teraz, to chyba ona. Młoda dziewczyna szła ramię w ramię z jakimś panem. Przysłuchiła się do niego całą siłą i patrzyła mu w oczy prawie bez przerwy.

Chyba znowu nie ona? A może zresztą... któż wie? Przecież panienka dwudziesto- dwuletnia może sobie pozwolić na oddanie serca młodzieńcowi niewiele od niej starszemu. Gdy przyszli bliżej, zauważył, że miała włosy ciemne, podczas gdy u Maniuchy są jasne.

Odetchnął z ulgą i przyspieszył kroku. Dochodził do wzgórza skalistego, porośłego krzewami. Pod niechyt wybujałą sosną leży jakaś postać niewieścia. Zielony sweter. To nie ona.

Zbliżyć się jednak i zobaczyć, kto to.

Z za zakrętu wyszło zuienacka wesołe towarzystwo. Dwie panie i trzech panów. Jedna z pań w czerwonym sweterze.

— Maniucha, myśli Zdzisław.

Przystanął, chcąc ich przepuścić wąską drożyną. Panienka

była roześmiana i właśnie przekomarzała się z młodym człowiekiem, pochylając w bok swoją główkę w aureoli jasnych, modnie podciętych włosów.

— Panno Marjo, pani chyba nie myśli tak na serio!

— Więc to ona! Jaka ładna i świeża! Jak wdzięczna! Uśmiecha się do tego... młodzika tak załotnie... Podejść, czy nie? Gdy się zbliży zepsuje zabawę, a do tego nie mam prawa. Pewnie odprowadzą ją pod dom. Nie mam się co spieszyć.

Jakoś już bez zapalu patrzył za nią. Radość spotkania przysłała. Na czemże ją budował? Na fotografii, którą mu ciotka przed dwoma miesiącami przysłała z dopiskiem Maniuchy: „czekam na Ciebie kuzynku“!

Chociaż, właśnie ta fotografia, a raczej te wypisane na niej słowa, czuł to, „zrodziły w nim nagłą decyzję wyjazdu do Europy.

— Ha trudno! Życie układa się, jak samo chce, myślał z lekką goryczą. Zresztą, po co sprawę przysądzać? Dość będzie czasu snuć konsekwencje później, gdy pozna bliżej Maniuchę.

A jednak nie chciał wracać do domu tak bezpośrednio pod wrażeniem tego spotkania. I włożył się jeszcze trochę po wybrzeżu. Na czas będzie przyiść, gdy ona ochnie po tej wycieczce.

Zwrócił oczy w stronę wzgórza. Jeszcze leżała ta niewiasta.

— Chyba podejść, ot tak dla zabicia czasu.

Zwolna podszedł do zieleniącego sweteru. Na murawie spała młoda dziewczyna. Sen zmorzył ją widocznie w czasie czytania książki, która posłużyła jej teraz za poduszkę. I postawa dziewczyny

ny wskazywała na to, gdyż leżała bokiem, wsparta łokciem o ziemię.

Zdzisław spoglądał na nią przez chwilę. Klasyczny owal małej twarzy zwrócił odrazu jego uwagę. Lekkie łuki sobolej barwy brwi podkreślały czoło wyniosłe, gładkie. Rzęsy przyciemniały powieki, których długość zdawała się wskazywać na oczy duże. Z pod rąbka sukni widać było kształtne nóżki, obute w lakierowane pantofelki.

Zapadał mrok, lecz ciepły, żywiczny powiew szedł od lasu więc nie czuć było chłodu. Mrok jednak nie gęstniał. Zdzisław spojrzał w górę i zobaczył przyczynę tego, księżyc co szedł ku pełni. W jego promieniach zwichrzona czupryna dziewczyny nabierała połysku srebra.

Przez sen poruszyły się jej usta leciutko, niby nozdrza królika. Księżyc oświecał jedną stronę twarzy, śpiącej panielki, podczas — gdy druga była w cieniu. Na otwartej karcie książki rysował się ostro profil twarzy z wyrazistym nosem i wdzięczną linią ust.

Zdzisław nie mógł oderwać

wzroku od miłego zjawiska. Gdy przez długą chwilę nie otworzyła oczu, usiadł opodal na trawie i nieprzerwanie wpatrywał się w subtelną twarzyczkę.

Naraz dziewczyna uniosła głowę i rozwarła powieki. Wzrok jej padł na siedzącą postać męską i zaszedł momentalnie twoga.

— Kto pan jest?

— Człowiek.

— To odgadłam odrazu, bo studiowałam zoologię, odezwała się z lekkim uśmiechem, gdyż brzmienie jego głosu uspokoiło ją odrazu.

— Dlaczego się pan we mnie wpatruje?

— A pani nie wpatrywała się nigdy w arcydzieła sztuki?

— Ryzykowne porównanie, odparła, niby z przekąsem, choć uśmiech nie schodził jej z ust. Zresztą owe arcydzieła nie mogą pytać, bo nie mają głosu, a ja to przecież robię.

— A więc patrzę bo... bo każdy inny na mojem miejscu czyniłby to samo, mając przed sobą tak przepiękne zjawisko.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Wiadomości Literackie

Polska Akademia Umiejętności przygotowuje w Krakowie uroczysty zjazd polskich i słowiańskich uczonych z okazji czterdziestolecia urodzin największego poety polskiego z okresu renesansu, Jana Kochanowskiego.

Szkice o kulturze i literaturze polskiej. Z końcem grudnia wydał rzymski Instytut Europa Orientalis w zbiorze „Piccola biblioteca slava“ tom szkiców B. Pollaka p. t.: „Pagine di cultura e di letteratura polacca (Roma, 1930, str. 215). Jest to zbiór odczytów publicznych i fragmentów wykładów w uniwersytecie rzymskim, dedykowany włoskim polonofilom. Na czele znajduje się wykład wstępny wygłoszony w Sapienzy w styczniu 1924 r. Następuje polski: „Pogląd na pierwsze wieki kultury polskiej“, „Rzut oka na polski romanizm“, „Młodość Mickiewicza“, „Mickiewicz i Rosja“, Słowacki i jego Korjolan, Krasiński i Nieboś, Niektóre cechy literatury polskiej, Włoskie pierwiastki w polskiej kulturze.

Conrad - Korzeniowski w Ameryce. Listy książek zalecanych przez prasę amerykańską, jako najodpowiedniejsze i najciekawsze „na gwiazdkę“ rozporządzały wszystkie dzieła Conrada - Korzeniowskiego. Ukazała się również nowa biografia Conrada pod redakcją G. Jeana Aubry'a, bogato skomentowana listami genialnego pisarza. Prasa amerykańska wyraża się, że jest to romantycznie, ujęta opowieść o Conradzie, zwłaszcza z okresu jego lat młodzieńczych „Conrad żyje w tej książce — pisze jeden z krytyków — jako człowiek niepospolity, wrażliwy, uczuciowy, wspaniałomyślny, natchniony i ruchliwy.

„Laur Olimpijski“ po francusku. Zbiór poezji Kazimierza Wierzyńskiego „Laur Olimpijski“, który zdobył pierwszą nagrodę na ostatniej Olimpiadzie, a który został już przetłumaczony na język niemiecki, ukazał się w najbliższym czasie w przekładzie francuskim. Przekładą dokonała p. T. Koernerówna. Dwa wiersze z tego zbioru zostały umieszczone w paraskiej „Comedii“ z odpowiednim wstępem redakcji.

Hanka Kłosińska zalecałutowała toni kiem nowel p. t. „Drogi kochanych serce“. Omdwiniem tego zbioru zajmujemy się w jednym z najbliższych numerów „Na Pradzi“.

Pan Józef Kidoń, zaszczytnie znany i wysoko ceniony artysta malarz przyszedł współpracować w naszym tygodniku literackim, obierając zamiar go artykułami z dziedziny sztuki oraz ilustrowaniem tekstu i reprodukcjami swych obrazów.

Zebrań literackich „Kola Literatów“ na Śląsku nabierają „rozmachu“. Jest nadzieja, że cel do jakiego dążymy przez urządzanie towarzyskich zebrań literackich, na które jak wiadomo, każdy z członków ma prawo przyprowadzić gości, osiągnięty będzie w całej pełni.

Zebrań te cieszą się coraz większym powodzeniem tak wśród członków jak i naszych gości, wobec czego zaradki po trzeba urządzania ich częściej niż raz w miesiącu.

Ostatnie zebranie odbyło się 11 b. m., następne odbędzie się 8 lutego (godz. 19, hotel Savoy).

Ubrania zawodowe, płachty
nieprzemakalne, koce nie-
przemakalne dla koni, guma
i asbest — Dostawa wszelkich
materiałów technicznych
dla kopalń, hut i fabryk

Noczyński, Katowice

Sp. z ogr. odp. — ulica Marjańska Nr. 18 a

Biurowo Techniczno-Handlowe
Telefon Numer 520.
Skrzynka pocztowa Nr. 414.

CONCORDIA IMPORT EKSPORT

SPÓŁKA AKCYJNA

Chemia dla przemysłu i aptek

Sprzedaj tylko hurtowni!

KATOWICE

ul. Sokoła 4. — Tel. 205, 266 i 2075.

Nowo odnowiona

RESTAURACJA baru KRAKOWSKIEGO

Poleca śniadania, obiady,
kolacje. Bufet obficie za-
opatrzony w zimne i gorące
zakąski — Wódki krajowe
i zagraniczne. — — Piwa
— dobrze pielęgnowane. —

Katowice, ul. Poprzeczna 19.

„SAM“ SPÓŁKA AKC. MÜNSTERMANN

Tel. 11 i 577 KATOWICE Rok założ. 1881.

Odlewnie Żelaza i Bronzu, Fabryka Armatur i Maszyn

CIEŻKIE ARMATURY dla przewodów parowych, wodnych
gazowych, naftowych, a to: zasuw, zawory, kurki, hydranty
studnie i. t. d.

WSZELKIE PRZYBORY KANALIZACYJNE I WODO-
CIĄGOWE. — BRONZY FOSFOROWE, KWASOD-
PORNE I SPECJALNE.

BRONZY KUTE o wytrzymałościach aż do 100 kg. mm

Katalogi i prospekty bezpłatnie.

JAN BADURA

WŁAŚCICIEL CEGIEŁ

KATOWICE, ul. Parkowa 3.

TELEFON KATOWICE Nr. 17-45 i 17-73

poleca:

CEGLE

w każdej ilości najlepszego ga-
tunku po cenach konkurencyjnych
z dostawą na budowę własnymi
furmankami i samochodami.

Fryderyk Hoppen

Skład broni i amunicji

KATOWICE

ul. Kościuszki 35

poleca broń i amunicję małokalibrową dla Powiatowych Komitetów P. W. i W. F.

Kino Rialto

Największe kino na Górnym Śląsku, wyświetlające filmy wytwórni europejskich i amerykańskich.

We wtorki i piątki zmiana programów.

Katowice

ulica świętego Jana 24 telefon 831.

KINO CAPITOL

Na większe i najelegantsze kino Górnego Śląska

KATOWICE ul. Plebiscytowa

Dwa razy w tygodniu
zmiana programów
wytwórni

Europejskich i Amerykańskich

„SZAROTKA“

MIESIĘCZNIK POŚWIĘCONY OCHRONIE
ZABYTEKÓW PRZYRODY OJCZYSTEJ

Pierwsze w Polsce, a jedno z nieniszczonych w Europie czasopism, służące pięknej idei miłości przyrody.

CZĘSTOCHOWA, UL. KORDECKIEGO 7

KONTO CZEKOWE P. K. O. — 64.364

Prenumerata rocznie 12 zł, półrocznie 6 zł. Liczne premie i nagrody dla Czytelników. Cały szereg konkursów dla młodzieży z nagrodami. Prenumeratę przyjmują wszystkie księgarnie w Polsce.

Nr 2 — 3 wyszedł już z druku!

Dziś jeszcze zamów prenumeratę, jeżeli czujesz, że jesteś Polakiem.

„SPÓJNIA“

PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWLANE

S. DAWIDOWICZ I J. ZORN

MYŚLOWICE, KRAKOWSKA 16

Przypominamy Szanownym Czytelnikom o uregulowaniu prenumeraty za kwartał IV.

ADMINISTRACJA „NA STRĄŻY“.

Redakcja „Na Strąży“ zwraca się do Szanownych Czytelników z prośbą o nadsyłanie korespondencji z życia organizacji i związków, przeprowadzonych zawodów sportowych, Świąt W. F. i P. W. itp. i jednanie nowych prenumeratów.

CZYTELNICY!

Żądajcie dwu'ygodnika „NA STRĄŻY“ we wszystkich kioskach gazetów ch na dworcach kolejowych i na mieście, we wszystkich Cukierniach i Kawiarniach itp.

Redaktor przyjmuje rodzién z wyjątkiem niedziel i świąt od godz. 18 do 19.

Wojewódzki Komitet Wychowania Fizycznego i Przystosobienia Wojskowego

ubezpiecza od dnia 1. lipca wszystkich swoich członków P. W.

w Towarzystwie Ubezpieczeń

„VITA“

na wypadek śmierci na **1000 zł.**, a na wypadek niezdolności do pracy skutek nieszczęśliwego wypadku na **4000 zł.** Odpowiedzialność Towarzystwa zaczyna się od chwili przybycia członka na miejsce zbiórki a kończy po ukończeniu ćwiczeń. Wszelkie wypadki należy natychmiast zgłaszać odpowiedniemu Powiatowemu, względnie Miejscowemu Komitetowi W. F. i P. W.

Towarzystwo Ubezpieczeń „VITA“
Oddział Katowice.

UŁŻYJ SOBIE

Meridiolem

antys.-kosmet.

Najlepszy do nacierania ciała.

Uważać na znak ochronny!

Od wielu lat używany i jako najlepszy uznany!
Niesedźny dla sportowców i turystów, wzmocenie nerwów i siły, doskonały środek do masażu ciała

Wszędzie do nabycia!

Już są do nabycia ozdobnie oprawne tomy obejmujące dotychczasowe numery

„Na Strąży“ 1927, 1928 i 1929 Nr. 1-6.

Można je zamawiać wprost w Administracji. Cena zł. 20

Wysyłamy również za załżeniem pocztowym.

STOCK

Cognac Medicinal

wszędzie do nabycia.

Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach.

ogłasza ofertowy pisemny

Przetarg publiczny

na roboty stolarskie (okna) dla zakładu dla
Głuchoniemych i Niewidomych w Lublińcu
z terminem wniesienia ofert do dnia
29. STYCZNIA 1930 r. o godzinie 11-tej.

Bliższe szczegóły przetargu podane są
w Gazecie Urzędowej Województwa Śląskiego
Nr. 3 oraz na tablicy Wydziału Robót Publicz-
nych gmach Województwa IV p. w Katowicach.

Za Wojewodę:

Inż. Osiowski m.p.

za Naczelnika Wydziału Robót Publicznych.

OGŁOSZENIE

Śląski Urząd Wojewódzki - Wydział Robót Publicznych ogłasza

KONKURS

na posadę inżyniera-referenta dla spraw pomiarowych
WYMAGANE SĄ NASTĘPUJĄCE WARUNKI:

- a) przynależność państwowa polska;
- b) egzamin dyplomowy politechniki polskiej, albo równorzędne studia zagraniczne;
- c) posiadanie uprawnień mierniczego-przysięgłego w myśl ustawy o mierniczych przysięgłych z dnia 15 lipca 1925 r.;
- d) praktyka zawodowa, szczególnie w dziele uzupełniających pomiarów i nowych zdjęć poligonowo-tachymetrycznych;
- e) znajomość języka polskiego w słowie i piśmie.

Przy równorzędnych kwalifikacjach, kandydaci mogący wykazać się praktyką na terenie b. zaboru pruskiego i austriackiego w części śląskiej, ewentualnie znajomością odpowiednich ustaw i instrukcyj katastralno-pomiarowych w tych dzielnicach będą mieć pierwszeństwo.

Do posady przywiązane są pobory według umowy. Podania z dołączeniem uwierzytelnionych dokumentów należy składać w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim — Wydział Robót Publicznych w Katowicach do dnia 31 stycznia 1930 r.

Wojewoda

w z.:

Żurawski m. p.

Wicewojewoda.

Rok założenia 1898.
Dom Sportowy Stadjon
 Telefon nr. 1590 **KRAKÓW** Grodzka nr. 26.

Wzrastający z każdym dniem ruch wychowania fizycznego wymaga coraz to większego zapotrzebowania sprzętów sportowych, przeznaczonych do użytku sportów letnich, oraz zimowych.

Dzięki temu zrozumieniu ważności sportu, zapotrzebowania na sprzęty sportowe tak wzrosły, że byliśmy zmuszeni nawiązać kontakt z najpoważniejszymi firmami zagranicznymi, jak i również założyć własne warsztaty na poszerzone przybory sportowe, których fabrykacja jest oparta na wzorowych wyrobach zagranicznych.

Ogół sportowców oddający się z zamiłowaniem grze w tenisa przyjął z wielkim zadowoleniem wiadomość, że założyliśmy własną fabrykę rakiet tenisowych, jedyną dzisiaj w Polsce, a nie ustępującą w jakości fabrykatom angielskim. Dążeniem firmy istniejącej od r. 1898 jest zaspokoić sobie na zupełnie zaufanie ze strony Szan. Odhrotorów, a także uznania deklaryczną ze słów wojkowych, oraz szkod, dając rękojmię o jakości towarów, oraz solidnej obsługi.

POLECA W WIELKIM WYBORZE:

Przybory sportowe jak: Piłki nożne różnego rodzaju. Koszulki footballowe. Buty footballowe. Przybory do lekkiej atletyki: Oszczepy. Liny. Kije do palanta. Stopery. Przybory do tenisa: Rakiety. Futerały do rakiet. Buciki tenisowe. Przybory do boksu. Rękawice. Gruszkowe piłki. Kompletnie piłki. Buciki. Aparaty ściennie. Przybory do szermierki: Szable niklowane. Maski. Florety. Przybory do walki na bagnety. Karabiny. Napierśniki. Maski. Rękawice. Artykuły różne: Koszulki dla cyklistów. Spodnie dla cyklistów. Ochraniające gołenki do hokeja. Piłki hokejowe. Amerykańska guma do bicia.

WARUNKI SPRZEDAŻY I DOSTAWY:

Wszystkie uskutecznia się na koszt i ryzyko odbiorcy. Koszta opakow. zostają po własnej cenie obliczone. Dostawa loco Kraków. Za zaliczką wysyłamy tylko po otrzymaniu zadatku **UDZIELAMY RÓWNIEŻ ULG W PŁACENIU.**

TEXTYL Katowice

RYNEK 5. RÓG ZAMKOWEJ — 3. MAJA 10.
 tel. 1109, 2027 tel. 1109, 2027

Rozpoczyna dnia 1. grudnia b. r. swoją sprzedaż gwiazdkową po niebywale niskich cenach, a to:

materiały damskie i męskie, wełniane i jedwabne, lniane, bawełniane. Dywany, chodniki, kołdry puchowe, watowane i wełniane. Gobeliny, brokaty, firanki i story, nakrycia stołowe. — — —

Kompletne wyprawy ślubne.

NIEBYWAŁA OKAZJA.

Wielka sensacja w Katowicach!

Nowootwarta restauracja-automat

„Wiktorja“

w Katowicach

ul. św. Jana

ul. św. Jana

wzbudziła wielkie zainteresowanie

Lokal wspaniale odnowiony, a automat i bufet zaopatrzone są we wszelkie napoje i przekąski w wielkim wyborze. — Urządzenie automatycznej obsługi zasługuje na specjalną uwagę ze względu na swą praktyczną stronę higieniczną. — Każdy powinien odwiedzić ten lokal i przekonać się o dobroci tych wszystkich smakołyków, jakie gościom podają czystością i z precyzją działające automaty.

Zawiadamy uprzejmie wszystkich naszych prenumeratorów, że biura Administracji i Redakcji naszego wydawnictwa zostały z dniem 19. grudnia b. r. przeniesione do nowego gmachu Województwa Śląskiego i mieszczą się na parterze pokoje nr. 1 i 3; godziny urzędowania jak dotychczas.

W tym samym dniu zostały również przeniesione biura Wojewódzkiego Komitetu W. F. i P. W. również do tego samego gmachu na II. piętrze.

CENY OGŁOSZEŃ: za tekst. 1 strona 400 zł., pół strony 220 zł., ćwierć strony 120 zł. 1 8. 65 zł.
 okładka 1 " 500 zł., " 250 zł., " " 135 zł. 1 16. 35 zł.

RED. KPT. DYPŁ. KAZIMIERZ KOWALSKI.

WYDAWCA: WOJ. KOMITET W. F. i P. W. W KATOWICACH. DRUK K. MIARKA, SP. WYD. Z OGR. ODP. W MIKOŁOWIE.

ODP. REDAKTOR: LEN TADEUSZ.

NARTY!

Poleca w wielkim wyborze wszelkie przybory sportowe:

piłka nożna, Tennis, Lekkoatletyka, Boks, Gimnastyka, Szermierka, Gry i Zabawy.

- oraz wszelkie wykwipowania turystyczne -

Największa Składnica Sportowa

„SPORT“

NARTY!

Generalne Zastępstwa na Śląsku:

Pierwsza Kr. Fab. Medali i Nagród Sportow. Adam Nagalski w Warszawie
Pierwsz. Kr. Fab. Przyrządów. Gimn. Wincenty Szyborski i Ska. Warszawa
Największej Kraj. Fabryki Artykułów Sportowych „Astra” w Siedlcach

Katowice, ul. 3-go Maja 22 - Telefon 22-50

W
y
c
h
o
w
a
n
i
e

F
i
z
y
c
z
n
e

Czytajcie najlepsze pismo

„JUNAK“

Oficjalny tygodniowy organ woj. Komit. W. F. i P. W. na Wielkopolskę i Pomorze jest najlepszym informatorem w sprawach wych. fiz. przyspos. wojskowego i Sportu.

Niezbędny dla członków P. W. oraz W. F. Komitetów W. F. i P. W., Komisji Gminnych, Wojska, Stowarzyszeń W. F. i P. W. Organiz. byłych wojskowych, Klubów Sportowych, Nauczycieli, młodzieży szkolnej płci obojga i t. p.

Redakcja i Administracja POZNAŃ, ul. Babińskiego 2.
Abonament rocznie 18 zł. półrocznie 9 zł. kwartalnie 4,50 zł. miesięcznie 1,50 zł.

W. F. i P. W. w Polsce!

P
r
z
y
s
p
o
s
o
b
i
e
n
i
e

W
o
j
s
k
o
w
e

J. Smoczyk, Katowice

ulica 3-go Maja 7.

Telefon Nr. 1494.

Poleca puhary, żelony, nagrody sportowe i zegarki do biegu. Zegarki kieszonkowe, na rękę, ścienne i stojące. Biżuterja złota i srebrna, platery.

Warsztat reparacyjny w domu.

POLSKA **Z**ACHODNIA

Dziennik poświęcony obronie spraw społecznych i narodowych na Kresach Zachodnich Rzplitej Polskiej.

Największy i najpoczytniejszy organ na

:: terenie Górnego Śląska ::

Adres Redakcji: Katowice, ulica Kopernika 14, Telefon 303.

Adres Administracji: Katowice, ulica Jagiellońska 5,
Tel. 16-98, P. K. O. 303 551.

Adres Drukarni: Drukarnia Śląska, Sp. z o. o.,
Katowice, ulica Kościuszki 15, Tel. 878 i 426.